Reg No. M. 3152.

జమీన్ రైతు

ప్రతి శుక్రవారము ప్రకటింపబడును

సంపుటం 5 | నెల్లూరు - 25-1-35 - శుక్రవారము. | సం॥చందా 4-0-0.
సంచిక 20.

జమీందారీ రైతుల ఆర్థిక విచారణ

(ప్రొఫెసర్ రంగాగారి "రిపోర్టు" ననుసరించి)

మునగాల ఎస్టేటు రైతుల దుస్థితి.

శిస్తువసూలు నిర్బంధములు

మునగాల ఎస్టేటు రైల్వే లయినకు చాలదూరమున నున్నది. బసులకుకూడ దూరమనియే చెప్పవలెను. బెజవాడనుండి జమీందారీకి ముఖ్యస్థానమగు నడిగూడెమునకు చేరుటకు ఒక దినమంతయు కష్టపు ప్రయాణము చేయవలెను. ఈ జమీన్‌లో కొంతభాగము నైజాము రాష్ట్రములోను కొంత భాగము కృష్ణాజిల్లాలోను ఉన్నది. ఈవిధముగ ఈ జమీన్ గ్రామములు రెండు ప్రభుత్వములలో నుండుటవలన, జమీందారు రైతులను బాధపెట్టుటకు అనుకూల పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. జమీందారుగారి స్వంత బందెలదొడ్లలో పశువులను నిర్బంధించుట, రైతుల తోటలు పాడగుండ బొక్కెనలను ఎత్తికొనిపోవుట, బుని బొబ్బిలి సంస్థానములలోవలె పండిన పైరులను కోయనీయకుండుట, పంట కుప్పలనుకియనీయకుండుట మొదలగుఅనేకపద్ధతులు ఈ సంస్థానములో విరివిగ ఉపయోగింపబడుచున్నవి. ఈ పద్ధతులవలన రైతులు సదా నీరసస్థితి యందుండవలసిన వారగుచున్నారు. ఈదిక్కుమాలిన సంస్థానములో పూర్వము శ్రీనాథుని కాలములో ఆచరణలోనుండినట్లు శిస్తులబాకీదారుల వాకిళ్లముందట కంపపాతుట, వారినిఎండలో వంగబెట్టుట, వారిమెడలలో గుదెలు తగిలించుట మొదలగు అనాగరిక పద్ధతులను వాడుకలోనగునట్లు చేయుచున్నారు. శిస్తులు బాకీపడు రైతులు జమీందారుగారి తరఫున శిస్తు వసూలుచేయు సిబ్బందివలన తమస్త్రీలకు అగౌరవము కలుగునని కూడ భయపడుచుందురు. పైన వర్ణింపబడినట్టియు నమ్ముటకు సైతము వీలుకానట్టియు దుర్భరమైనట్టియు ఈ పద్ధతులను బహిరంగ పరచుటకును, ఈకష్టములనుగూర్చి నిష్పక్షపాత విచారణ సలుపుటకును ఇంతవఱకు రైతులు సభలద్వారా కోరుచుండిరి.

శిస్తులు, రెమిషనులు

ఈ జమీందారీలో పెద్దగా పనిచేయుచుండిన ఒక సంఘముండెను. యీ సంఘమునకు మూలధనము కూడ నుండెను. కాని యీ సంఘమునకు సాయపడువారు లేనందున జమీందారుగారి జులుమువలన క్షీణించిపోయెను. బొబ్బిలిలో వలెనే ఇప్పటికూడా గవర్నమెంటు ఉద్యోగుల సహాయము జమీన్‌దారుకే అధికముగా కలదు. ఇప్పటి రైతులు సుఖమున నెట్టిదినెరా యెఱుగక ఉదయము మొదలు సాయంత్రము వరకు కాయకష్టముచేసి శరీరములందు ప్రాణములను నిలుపబెట్టుకొన గల్గుచున్నారు. ఈజమీన్‌లోని వర్షములు తక్కువ; భూములు సారవంతములైనవి కావు; అయినను శిస్తులు మాత్రము దుర్భరములుగ నున్నవి. నందిగామ తాలూకాను మిక్కిలి బీద తాలూకాలలో చేర్చవలసియున్నది. అట్టి యీ తాలూకాలో మునగాల గ్రామములు మిక్కిలి సారహీనము లైనవి. రేటు దివాన్ బహదూర్ ఆరోగ్యస్వామి మొదలియారుగారి ఆధిపత్యమున జరిగిన ఆర్థిక విచారణలో గవర్నమెంటు గ్రామములలో మెట్టభూములపై విధింపబడు రు 4-0-0 ల శిస్తును, మాగాణి భూములపై విధింపబడు రు 12-0-0 శిస్తును అత్యధిక శిస్తులని నిర్ణయింపబడెను. జమీన్‌దారీలలోని మెట్టభూములపై విధింపబడు 12 అణాలు మొదలు 4 రూప్యములవరకు విధింపబడు శిస్తులును మాగాణి భూములపై 10 రూప్యములు మొదలు 18 రూప్యముల వరకు విధింపబడు శిస్తులును రైతుశక్తికి మించిన శిస్తులనియే చెప్పవలెను. జమీన్‌లోని మాగాణి భూములకన్న గవర్నమెంటు గ్రామములకు నీరు సప్లయిచేయుచుండు యేరునీటి సప్లయి ఎక్కువ నమ్మకమైనదైయున్నది. పర్యాయ గ్రామములలో రైతులు బావులపై ఆధారపడుట లేకపోగా జమీన్‌రైతులు అధిక ధన వ్యయముచేసి త్రవ్వించిన బావులపై తమ జీవనమునకు ఆధారపడవలసినవారై యున్నారు. గవర్నమెంటు గ్రామములలో పైరులు పండనప్పుడు రెమిషనులు ఇయ్యబడుచుండగా జమీను గ్రామములలో బావుల ఆధారమున ఫలించు రెండవ పంటకు [illegible] రెమిషనులిచ్చుచు మొదటి పంటకు రెమిషనులు ఇయ్యక, 12 మొదలు 18 రూప్యముల మాగాణి శిస్తు వసూలుచేయుచున్నారు. వానలు కురియక పైరులు ఎండి పోయిన సంవత్సరములందు పైరులు చెరువుల ఆధారపు పైరులకును, బావుల ఆధారపు పైరులకును కలిపి కృత్రిమ లెక్కలు తయారుచేసి 18 మొదలు 27 రూప్యముల వరకు రైతుల వద్దనుండి వసూలు చేయుచున్నారు. అత్యధిక ఎండలవలనను, పకాలవర్షములు లేకపోవుట వలనను నిరుపయోగమగు భూములవలన జీవించు రయితులు యీ దుర్భరశిస్తులు చెల్లింప జాలరనుట నిశ్చయము.

46 వేలు వరుమానము లక్ష ముప్పై వేలగుట

మునగాల ఎస్టేటులోని రైతులకు 1908-వ సంవత్సర ప్రాంతమున జిరాయితీ హక్కు లేకుండెను. ఆసంవత్సర ప్రాంతమున జిరాయితీ హక్కు రైతులకు సంక్రమింపజేయు మిషచే, అనాది నుండియు అమలులో నుండిన తరములు హెచ్చింపబడగా, రైతులు ఒప్పుకొనవలసిన వారైరి. పూర్వపు తరములపై పంటఖర్చులను బట్టి రెండు అణాలు నాల్గుఅణాలు హెచ్చింపబడినట్లు తెలియుచున్నది. యీ తరముల హెచ్చిక సమయముననే సర్వే హెచ్చికలచే తేలిన విస్తీర్ణమునకు అధికశిస్తులు అంటుకట్టబడినవి. అంతకు పూర్వముండిన 46 వేల ఎస్టేటు డౌలు లక్ష 30 వేలకు ఏకకాలమున పెరిగినది. యీ విధముగ 200 పంతులు పెరిగిన డౌలు రాతిమయమగు 18 మజరాలు కలిగిన 24 గ్రామములలో నుండు రైతులవలన రాబట్టుకొనబడుచున్నది. ఎస్టేటు డౌలు ఇంత అధికముగా హెచ్చినను పూర్వము నిర్ణయింపబడిన రు 4008 ల పేష్కష్ హెచ్చింపబడక అట్లె నిలిచియున్నది.

నిర్బంధపని-కాయకష్టము.

నందిగామ పురములోని రాజాగారి గుఱ్ఱములకు కావలసిన పచ్చిగడ్డి అంతయు గ్రామములలోని హరిజనులు సప్లయిచేయుచున్నారు. నందిగామలో కాని, ప్రక్క గ్రామములలో కాని 5 కోసులకు మించకుండా పనిచేయుటకు ఒక్కొక్క గ్రామములోని ప్రతి హరిజనకుటుంబము నుండియు ఒకొక్కరి వంతున పంపవలసినవారగుచున్నారు. యీవిధముగా నాటుకార్ధపు కూలి పుచ్చుకొను 40 హరిజనులు నందిగామలో సదా పనిచేయుచుందురు. [illegible] ఇట్టికష్టములనే అనుభవించుచున్నారు.

మతేను భూములు-వానివలని కష్టము.

ప్రతి గ్రామములోను జమీందారుని స్వంతమగు భూములు కలవు. యీభూములు [illegible] భూములకు మించియున్నవి. [illegible] జమీందారీలలో వలెనే ఇప్పుడు [illegible] గారి భూములకే చెరువులలోని నీరు ముందుగా ఇయ్యబడుచున్నది. [illegible]

రాయలసీమ క్షామనివారణదినము.

జనవరి 26 వ తేది.

ఆంధ్రమహాశయులారా!

దిక్కులేని రాయలసీమ కార్మిక కర్షకుల సంరక్షణార్థమై 26 వ తేది ప్రతిపూరియందును సభలు జరిపి, యథాశక్తిని సహాయము చేయప్రార్థితులు.

గోగినేని రంగనాయకులు,
రైతురక్షణ సంఘాధ్యక్షుడు.

లేదు. ఇంతేకాక, హరిజనులును రైతులును నాటుకార్ధపు కూలిపద్ధతిని రాజాగారికి వెట్టి పనులు అనగా ఉచితముగాను నిర్బంధముగాను పనిచేయవలసిన వారగుచున్నారు. పాటుకేమి, కోతలకేమి గ్రామములో ఇయ్యబడు కూలిలో రాజాగారికి పనిచేయువారికి సగముకూలి మాత్రమే యియ్యబడుచున్నది. ఇప్పుడిచ్చుశిస్తుకు మాత్రమే తాము కమతము భూములు సాగుచేయగలమని రయితులు చెప్పినందుకు రాజాగారు విననందున యీమధ్యస్థపు ప్రయత్నము యీ సంవత్సరము వదలి వేయబడినది.

చెరువులు మరమ్మతుల నష్టము రైతులు భరించుట.

చెరువులలోని నీరువలన రైతులకు అంతగా లాభములేక, ఎస్టేటుకే అలాభము లభించుచున్నను చెరువు మరమ్మతులకుగాను యిం 1 కి రు 10-0-0 ల వంతున రైతుల యొద్దనుండి వసూలు చేయబడుచున్నది. చెరువుల మరమ్మతుకు కావలసిన సున్నము, రాయి, ఇటుక రైతులే ఉచితముగా తోలవలసిన వారగుచున్నారు. రైతులు వెట్టిపనులు చేయుచున్నను, చెరువులలోని నీరు అలాభకరమైనను, మరమ్మతులకు డబ్బు ఇచ్చుటకు నిరాకరించినను, అట్టివారికి యీక్రింది నిర్బంధములు కలుగుచున్నవి. వీరి పశువులను [illegible] బూములలో మేపుకొనుటకు గాని [illegible] ఉపయోగించుటకుగాని వీరికి స్వాతంత్ర్యము లేదు. [illegible] భూములలోను [illegible] కలుగనియ్యరు. [illegible] పండిత [illegible], [illegible] శాలు జమీన్‌దారు గారి సమస్త [illegible] ఫలితములు [illegible] రైతులు [illegible] దుర్భర [illegible] [illegible] నిర్బంధములై యున్నవి.

వెంకటగిరి ఎస్టేటు.

గోపాలరెడ్డిపాలెం రయితుల దుస్థితి.

లేట్ మహారాజా గారు యగు, లంకా సుబ్రహ్మణ్యం గారును, యీగ్రామ పట్టా బందీ చేయు కాలములో రైతులను పిలిపించి యీగ్రామములోని మాగాణి యకరం 1 కి రు 10, 9, 8 రేట్లలోను పట్టాలు తీసుకోవలసినదనిన్ని, అట్లు ఒప్పుకొన్న యెడల గ్రామమునకు వుండుకున్న ఏటి పాలము అంతయు యకరం 1 కి రు 1-0-0 రేటుతో మీకే పట్టాలు యిస్తామనియు, చెఱ్వుకట్టి కాలువలు బాగు చేయించెదమనియు నమ్మించి సైరేట్లతో మాగాణికి మాత్రంపట్టాలు యిచ్చి ఏటి పాలము నిలిపిపెట్టినారు. గ్రామస్థులే అనుభవించు కొనుచుండిరి. పరిమిల్లా పదరు ఏటి భూములకు ప్రక్క గ్రామములవారిని ప్రోత్సహించి దరఖాస్తులు పెట్టించుకొని పాటీ చేయించి యకరం 1 కి రు 7-0-0 రేటుతో ప్రక్క గ్రామస్తులకు చెఱ్వు ఆధారము క్రింద మాగాణికి పట్టా యిచ్చినారు. చెఱ్వు నీళ్లు వారికి పారినదిగాని, వారు రాజాగారికి శిస్తు కట్టినదిగాని లేదు. యీఏటి భూమిని యితరులకు పట్టాయిచ్చి నందువలన ఆగ్రామము లోని పశువులు నిలుచుటకు సరియైన పాలము లేక పుష్టి పరుచు తోలుకొనిపోయి కురగ కొట్టుటవల్ల వుండిన పశువులన్నియు క్రమేణ క్షీణించిపోవుట యేగాక మాగాణికంటే ఒక గజము దిగ్గులో యుండు కట్టగలిగిన చెఱ్వు క్రిందనుండు మాగాణి చెఱ్వు నీరు పారనప్పటికిన్ని సైరేట్లతో శిస్తుకట్టలేక క్రమేణా ఆగ్రామం 3 పాళ్లు రాజాగారి శిస్తులకే వేలములుజరిగి, ఇతరులం కోసేవారు లేక నగరివారే స్వాధీనము చేసుకొన్నారు. రు 7-0-0 రేటుతో ఏటిపాలమును పట్టాలకు తీసుకొన్నవారు కూడా శిస్తులు చెల్లించలేక నగరికే వదలివేసిరి. ఇటీవల రైతులు వదలివేసిన ఏటిలో సుమారు 25 యకరముల భూమిని సంవత్సరం 1-కి రు 35 లకు గ్రామస్థుల వద్ద నిర్ణయించి చెల్లించుకొని పశువులను మేపుకొనుటకు గ్రామస్తులకు యిచ్చుచుండిరి. ఆ గ్రామ చెఱ్వుకట్టకు సుమారు 50 సంవత్సరములుగా కట్టడం కట్టి వేయించినవారులేరు. ఇట్టి దరిద్రస్థితిలో యీసంవత్సరం వేసిన పైర్లు వర్షము లేక యెండిపోవుచు అప్పులిచ్చువారునులేక అన్నా మా దేవుడా అని అల్లాడుచూ కాలంవస్తేనా వందు యివ్వవలసినది అని వేడుకొనగా అన్ని గ్రామాదులకు, రెండుపంటలయిచ్చి యీ గ్రామస్థులకు ఆఏటిపాలమునకు కట్టవలసిన పాకబాకీ యిప్పుడు కట్టకపోతే మీ పశువులను దొడ్డికితోలెదము అని తహశీల్దారు జవానులను కావలి వుంచినారు. అసలు యీ గ్రామమునకు ఒకపంట యిచ్చుదు బాకీ కట్టలేనివారు మరి బంధనలు పెట్టుకొట్టు దనూ అని అల్లాడుతూ పశువుల గోష్టి చూడలేక, ఆలి మెడలలో మిగిలియున్న పుస్తెలతో సహా అమ్మి పాకబాకీ పూర్తిగా చెల్లించి, సదరు కంచెను మామూలుప్రకారం రు 35/- లకు యివ్వవలసినదని అడుగగా, పోయిన సంవత్సరమునకున్న యీ సంవత్సరము అధనము పాటపెట్టితే నేగాని మీకు యిచ్చుటకు వీలులేదు అని తహశీల్దారు వారు శెలవిచ్చి, కోటపోలూరులో రాజాగారు పనిచేయింపనియిచ్చి, పాటపాస్తి తాముగా పెట్టియుండు బర్దటి మనుస్వామిరెడ్డిగారి మామయగు చేబూరురామిరెడ్డి గారికి ఒకరూపాయి అధనముపాట పెట్టించుకొని రు 36/- లకు వారికి పరంజాను అర్జియిచ్చి, ఆగ్రామముపైకి యిజారాదార్లను మరి బంట్రోతులను సుమారు 50, 60 మంది దండయాత్ర బయలుదేరి గ్రామం ముట్టడివేసిరి. మూడుకోళ్లు భయపడి బయటరాక యిట్లలో కన్పించుకొని గ్రామస్థులు మూటూరు పేటకువచ్చి పోలీసు సబ్ యిన్స్పెక్టరు వారితో మనవిచేసుకోగా వారు స్వయముగా గ్రామములోకి పోయి యీసంపూర్ణమూచి నిజస్థితిని విచారించి వారివద్ద వుండినకరగ్రలు ద్వారా పెదకొల్లాకివారిని అన్యాయ లేకుండా తరిమివేసి ప్రాణముల కాపాడినవారైనారు. యీ విషయమునుగురించి పైవారికిన్ని రిపోర్టు చేసినారట. యీ తాలూకా తహశీల్దారు ఆయిన ఓలేటి పంతులుగారు కోవ్వర్లకోట మండి యిప్పటికేవచ్చి అన్ని విధముల దరిద్రులైరి అన్నా మా దేవుడా అని అల్లాడు యీ రైతులమీద దౌర్జన్య దండయాత్రను యీ గ్రామస్థులపాలిటి దైవమా అన్నట్లు మూర్లూరుపేట సబ్ యిన్స్పెక్టరువారు అడ్డుపడకుండిన యిదివరకు వలస పోవలసివచ్చి యుండును. యీ గ్రామము 200యకరముమాగాణి యున్నది. పశువులు మేయు ఏటిపాలము యీఏటి పాలముతప్ప యింకా యితరములేదు.

గోపాలరెడ్డిపాలెం రైతు.

పూలతోట గ్రామస్థుల దురవస్థ.

పల్లాం తాలూకా పూలతోట గ్రామం చెఱ్వుకు యిప్పటికి సుమారు తట్టెడుమట్టి వేసి రిపేరుచేసి తరములు గడచిపోయినవి. ఎండాకాలములో చెఱ్వునీరు త్రాగుటకు మాకు ప్రాప్తము లేక పోయినదా పశువులు వగైరాలక్కా నీరు త్రాగుటకు చెఱ్వు కట్ట యెక్క దిగుట కష్టముగ నుండుటచే, గ్రామ రైతులు యోచించి ఒక బావిని త్రవ్వించుకొన్నాము. యీబావిలో చెఱ్వు మోస్తరుగానే వేసవికాలము నీరు బొత్తిగా యుండనందున్న మాకు దాహమునకే కష్టము సంభవించి, పశువులకు మేకలకు అంతకన్న యిబ్బంది కల్గుటవల్ల యేటినీరు త్రాగింపవలసి వస్తున్నది. ఏటి నీటికి పోవుటలో పాడుబడిన పారంబోకు రాజాగారి నేల కొంతయున్నది. యిందులో సన్నజీవములు ప్రవేశించినాయని ఫారెస్టు వుద్యోగస్థులు లంచమడిగినారు. మేము యివ్వలేదనే యీ ద్వేషంతో మాపశువులను కట్టి పాండు కొడ్డికి తోలి రు 25-0-0 వసూలు చేయించినారు. యీ విషయం మొన్న నవంబరు తే 10 ది అసెంబ్లీ ఓట్లకు వచ్చిన మానూరయ్య (డిస్ట్రిక్ట్ మేమ్బర్) గారితో మనవిచేసుకోగా మజరా యిప్పిస్తానని తీసుకొన్న దినము గుంతకల్లు కనుపర్చి యుండలేదు.

ఒక రైతు

పట్టా భూమిలో చెట్లకు రు 31 లు జుల్మానా?

వెంకటగిరి ఎస్టేటులో ఆలిమిలి గ్రామంలో వేమూరు పరశురామిరెడ్డిగారు, తన పట్టా భూములోని వేపచెట్టును కొట్టినందులకు వెంకటగిరి తహశీల్దారుగారు రు 31 లు జుల్మానా విధించిరి.

చుండి ఎస్టేటు దుస్థితి.

11 సంవత్సరాలలో రు 80 వేలు అప్పు

పేష్కసుకు చరాస్తి జప్తీలు.

ప్రస్తుతము ఈఎస్టేటు నెల్లూరు మండల సంపదలి జమీందారీలలో విస్తీర్ణము నందేమి, వరమానమునందేమి మూడవదిగా గణింపదగియున్నది. ఇంతటి ముఖ్యమైన ఎస్టేటైనను, ఈసంస్థానపు పరిపాలన ఎంతటి నీరసముగానున్నదీ ఈక్రింది విషయములను బట్టి తెలియగలదు. ఈఎస్టేటులోని చెరువులన్నిటిలో చుండి గ్రామంలోవుండే పెద్దచెరువు చాల పెద్దచెరువైయున్నది. ఈచెరువులోని నీరు చుండి, అమ్మపాలెం, కాకర్లపాలెం, యెత్తూరెడ్డిపాలెం దీని మజరాలలోని మాగాణి భూములకు ఆధారమైయున్నది. పై గ్రామములలోని మాగాణి భూముల విస్తీర్ణము సుమారు 1200 యకరములుగా నుండును. ఈమాగాణి భూములవలన చుండి రాజాగారికి సంవత్సరమునకు సుమారు రు 7,000 రూపాయీలు వరమానము వచ్చుచుండెనది. ఈ చెరువు 1927 సంవత్సరము నవంబరు నెల వర్షములకు తెగిపోగా అప్పటి మేనేజరుగారు ఎస్టిమేట్లు సహా తయారు చేయించి యింతవరకు దానిమరమ్మతు మాట అనుకొనలేదు. రైతులు కొందరు జమీందారుగారితో యకరం 1 కి రు 50-0-0 ల చొప్పున చెరువుమరమ్మతుకు తాము ఉచితముగా యిచ్చెదమని చెప్పుచున్నను ఉపేక్షవహించియున్నారు. రాజాగారు చెరువు తొట్టిఅంతయు రైతులచేత సాగుబడిచేయించి అందలి ఫలితమును అనుభవించుచున్నారు. చెరువు పోయినను ఈతొట్టినందు పండెడు జొన్నలతోను చొప్పతోనువారు సంతుష్టి పొందుచున్నారు రైతులు పడుకష్టములు రాజాగారికి కొంచెమైనను తెలిసినట్లు కన్పించదు. ఈచెరువు అంబదాస్థితి యందున్నందున రైతులు కూటికి లేక మలమల మాడుచున్నారు. కొందరు రైతులు దేశాంతరగతులు కూడా అయిపోయినారు. ఈచెరువు సంగతి కలెక్టరుగారి నోటీసుకు తీసికొనబడినట్లు కూడా యిప్పటి రైతులు చెప్పుకొనుచుందురు. నూతన ఎస్టేట్సు ల్యాండు ఆక్టు ప్రకారము దయామయులగు కలెక్టరుగారు చర్య తీసుకొని జమీందారుగారు చెరువును మరమ్మతుచేయునట్లు నిర్బంధపరచిననే కాని దీన రైతులు బ్రతుకజాలరని మనవి చేయుచున్నాను.

ఈ ఎస్టేటు ఇప్పటి జమీందారుగారు మైనరుగానున్న కాలమున అనగా సుమారు 21 సంవత్సరములు కోర్టుఆఫ్ వార్డ్సు విచారణలో నుండినది. ఆ కాలమున ఎస్టేటు లోకులకు ఇయ్యవలసిన ఋణములన్నితీర్చి, జమీందారు మైనరు తీరినకాలమున ఏ ఋణములేకుండా ఎస్టేటును మంచిస్థితిలో వీరి పరముచేసిరి. ఎస్టేటు వీరి స్వాధీనమునకువచ్చి యిప్పటికి 11 సంవత్సరములు మాత్రమే అయినది. యీ కొద్దికాలములో జమీందారుగారు రు 80,000-0-0 లు ఋణపడినట్లు చెప్పుచున్నారు. ఋణదాతలు కొందఱు దావాలువేసి డిక్రీలుపొంది, కొన్ని డిక్రీలకు కొన్ని గ్రామములు జప్తీచేయించి వేలముకూడా జరిగించియున్నారు. ఈ ఋణములకు సంబంధించిన దావాల కేమి, డిక్రీ అముల్జేమి అధికముగా ధనవ్యయమగుచున్నది. ఎస్టేటువల్ల వచ్చే వరమానము, పేష్కసు, కిస్తుబందీలకే చాలనందున అప్పులు తీర్చేమార్గము కన్పించదు. పాడావు ప్రతిసంవత్స

ముత్యాలపాడు ఎస్టేటు రైతుల దీనావస్థ

పరిపాలన తాబేదారుల చేతియందు యున్నది. పేరిమాటు జమీందారుగారికి యింపు, వారు నంది అంటె నంది, పందిఅంటే పంది, గాని తిర్గులేదు. గనుక వీరు వారివారికి దోచినమటుకు రయితులను పీల్చి పిప్పిచేయుటయేగాని వేరు తెలియదు. రైతు కష్ట నిష్ఠూరముల విచారించి, యిబ్బందుల కండ్లారచూచి, కన్నీరుగార్చి విచారణ సలిపి యకరం 1కి మితిమీరినశిస్తు వసూలుచేస్తూ, రైతును నిత్య దరిద్రులచేసి, విద్యాగంధం సోకనీకుండా, ప్రపంచపు గాలి వెల్తురు చొరనీకుండా కాలిక్రింద త్రొక్కిపెట్టి, తమ్ము షడ్రసోపేత భోజనాదికముల, ధర్మడోలికలనూగించుచూ, మాభార్యబిడ్డలకు మాన సంరక్షణార్థం బెత్తెడు గుడ్డకూడా లేక, నిత్యపస్తులతో మలమల మాడుతూ, చెప్పుకొను దిక్కులేక నోరువిచ్చి చెప్పుకొనుటకు కూడ హక్కులేక కుమిలి కుంగిపోతూ, దేవునివైపు ముఖంపెట్టి భార్య బిడ్డలవైపు చూచి, ఒంటిమీద పలిమెరు కందలేక అంటుడొక్కలతో ఎత్తు బడ్డ గొడ్లకూచి 10 సంవత్సరాలకు ఒకసారైన పాలకు పట్టి అనవేయక, చెరువులు తెగిపోయి, అలుగులులేక ఓటి బొచ్చెలవంటి చెరువులు వాన కురిసినా నీరునిల్వ ఆధారంలేక యుండే మా చెలువులజూచి, నీరునిల్వ ప్రదేశములలోగూడ బీళ్లుగామార్చి వందలాది రూపాయలు పుల్లరు వసూలుచేయబడుచున్నది.

మా దగ్గర బెదిరించి శిస్తులు, పశువు 1 కి 0—8—0 వంతున పుల్లరులు వసూలుచేస్తూ పైరు కోయకముందు, డబ్బు దక్కని అష్టకష్టముల పాలుచేస్తూ యున్న యీ జమీందారుని అడ్డగించువారెవరు? ఎంతడబ్బు వచ్చినా, రయితులు ఎన్నికష్టముల పాలైయున్న, కనికరములేక వారికి జలాధారము కల్పించేబదులు, వారి అభివృద్ధిమార్గములు చూచే బదులు, వారి బెంగుళూరు ప్రోగ్రాంలకు, దివాంజీలపై దివాంజీలకు, మ్యానేజర్లకు, ఓనమాలు రాని వసూల్ గుమస్తాలు, బక్షీలు, యిష్టమొచ్చిన మాదిరిగా ఖర్చుకొంటూ యున్నారు. మాకష్టములు ఎప్పుడు తొలగునో తెలియకున్నది.

ముత్యాలపాటి జమీన్ రైతు.

వంగోలు తాలూకా రైతుసంఘ సాధారణ సమావేశము.

యీనెల తే 28-1-35 ది సోమవారం 12 గంటలకు వంగోలులో అయ్యన్న శెట్టి సత్రంలో శ్రీయుత పోతుల బుచ్చప్ప నాయుడుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరుగును. నూతనసంఘ నిర్మాణమున్నూ రైతులకు ప్రభుత్వమువారు చేయవలసిన సహాయములను గురించి తీర్మానములద్వారా చర్చ జరుగును గాన అందరు విచ్చేయ ప్రార్థించుచున్నాము.

నూన్నగుంట రాఘవయ్య,
కార్యదర్శి.
వంగోలు తాలూకా రైతుసంఘము.

గతము పేష్కసు బకాయిలలో చెల్లింపబడనందున, రాజాగారికారు వగైరా చరాస్తి జప్తీచేయబడుచున్నది. గత సంవత్సరపు పేష్కసు చెల్లనందున రెండవదఫా దివాన్గా నియమింపబడిన రామమూర్తిగారు స్వంత జవాబుదారీ మీద రు8,000-0-0 అప్పుతెచ్చి పేష్కసు చెల్లించినారు.

ఒక వివేకి.

ఎస్టేటుల్యాండు అక్టు సవరణ చట్టము.

పట్టా ట్రాన్సుఫర్లు.

[వెన్నెలకంటి అప్పారావుగారు]

పాక్షిక ట్రాన్సుఫర్.

చట్ట ప్రకారము ఆస్తి, ఒకరినుండి మఱియొకరికి సంక్రమించునప్పుడు, ఆస్తి సంక్రమించిన నఫర్ జమీందారుకు ఆసంగతి తెలుపు నెడల ప్రొప్రైటరు సదరు పట్టామార్పుకు తమ యంగీకారము చూపవలెను.

వివాదములు కలుగునప్పుడు పద్ధతి.

ఏ కారణముననైనను భూములు మార్చుకొనుటలో మార్చుకొనువారికి వివాదము కలుగునెడల, ఈపరివర్తన వలన హక్కు సంక్రమించిన నఫరు పట్టా ట్రాన్స్‌ఫర్ సర్టిఫికేటు కొఱకు కలెక్టరు నెదుట పిటీషను దాఖలు చేసుకొనవలెను. కలెక్టరు ఇరుపార్టీలకు నోటీసుల నిచ్చి విచారించి హక్కు సంక్రమించినవారికి సర్టిఫికేటు నొసంగును. ఆసర్టిఫికేటును ప్రొప్రైటరుకు పంపునెడల ప్రొప్రైటరు ఆప్రకారము తమ లెక్కలలో అమలుజరిపి హక్కుదారుకు పట్టానొసగవలెను.

సివిల్ కోర్టులకు అధికారము.

పట్టా ట్రాన్సుఫరును మాయుటకుగాని లేక రద్దుచేయించుకొనుటకు గాని సివిల్ కోర్టులో దావా తెచ్చుకొనుటకు ఏలాటి అభ్యంతరమును లేదు.

పూర్తి నెంబరు ట్రాన్సుఫర్.

పట్టా ట్రాన్సుఫర్‌కు సంబంధించిన భూమి పూర్తి సర్వే నెంబరు అగుచో పరివర్తనలో చూపింపబడిన నఫర్ లేక నఫర్ల పట్టాలో ఆపూర్తి నెంబరు చేర్పించవచ్చును. అనగా వారి పేర పట్టా పుట్టును.

జాయంటు పట్టా.

జాయంటు పట్టాకు సంబంధించిన నఫర్లలో నొకరు హద్దులు చూపింపబడని తన భూమి హక్కును మఱియొక నఫరు లేక నఫర్లకు ట్రాన్సుఫర్ చేయునెడ, అజాయంటు పట్టాలో, పైవిధముగా ట్రాన్సుఫర్ పొందినవారి పేర్లను చేర్పించుటకు ప్రొప్రైటరు బద్ధులగుచున్నారు.

హద్దులు కలిగిన భూమి ట్రాన్సుఫర్.

హద్దులుకలిగిన భూమిని ట్రాన్సుఫర్ చేయవలసి వచ్చునెడల ప్రొప్రైటరు అట్టి ట్రాన్సుఫర్ల ప్రకారము పట్టాను ట్రాన్సుఫర్ చేయవలెను. అయితే పట్టాలు ట్రాన్సుఫర్ కావలసినచ్చు భూములు సబ్ డివిజన్ స్థానిక గవర్నమెంటువారు ఏర్పఱచు నిబంధనలను అనుసరించి యున్ననే కాని ప్రొప్రైటరు అట్టి ట్రాన్సుఫర్లను అంగీకరించుటకు బద్ధులుకారు. అయితే భిన్నములు పెట్టబడని భూములకు ప్రత్యేక పట్టాలు యిచ్చుటకు సాధ్యముకాని సందర్భములలో, ఈ పరివర్తన భూమికి హక్కుదారునికేను, పూర్తి నెంబరుకు హక్కుదారుల పట్టాలో చేర్పించవలెను.

భిన్నములు పెట్టబడిన భూములశిస్తు.

6 వ ప్యారాలో చెప్పబడినట్లేయు, భిన్నములు పెట్టబడి నట్టియు భూముల శిస్తును ప్రొప్రైటరు వెంటనే నిర్ణయించవలెను. అట్లు 6 మాసములవరకు ప్రొప్రైటరు శిస్తును నిర్ణయించని యెడల, పార్టీలలో ఎవరైనను డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరు ఎదుట శిస్తు నిర్ణయమునకు పిటీషను దాఖలు చేసుకొనవచ్చును. వారు విచారించి నిర్ణయించు శిస్తుకు అందఱు బద్ధులగుదురు.

ట్రాన్సుఫరుకు పూర్వపుశిస్తు.

భిన్నము పెట్టబడిన భూమిపై ట్రాన్సుఫరుకు పూర్వము శిస్తు బాకీయుండునేని, ఆ పూర్తి విస్తీర్ణపు శిస్తుకు ట్రాన్సుఫరు చేయబడినభూమి జవాబుదారీగా నుండగలదు. అనగా ట్రాన్సుఫరు వలన ట్రాన్సుఫరుకు పూర్వముండిన బాకీ జవాబుదారీ తొలగదు.

భాగస్థుల విభాగము.

భాగస్థులు భూములు విభాగించుకొనునపుడు పై పద్ధతులే అన్వయించగలవు.

రైతుల పట్టా ట్రాన్సుఫర్లను గురించిన నిబంధనలు పైన వివరింపబడియున్నవి. యీ నిబంధనలన్నియు ఎస్టేట్సు ల్యాండు అక్టునందలి 145, 146 వ సెక్షనులలో వివరింపబడియున్నవి. ప్రొప్రైటర్లు ఇకనైనను పట్టాలను ట్రాన్సుఫర్ చేయు విషయమున శ్రద్ధవహించవలేని రైతులలో అసంతృప్తి హెచ్చగలదు.

గ్రామములు విభజింపబడినప్పుడు పద్ధతి.

ఒక ప్రొప్రైటరుకు చెందినగ్రామము మఱియొక ప్రొప్రైటరుకు సంక్రమింపవచ్చును. అట్లే ఒక గ్రామములోని కొంతభాగము ఒకరివలన మఱియొకరికి సంక్రమింపచేయబడవచ్చును. లేక ఒకే గ్రామము ఇరువురు లేక అధికమంది మధ్య విభజింపబడవచ్చును. ఇట్టి సందర్భములలో గ్రామములు లేక గ్రామ భాగములు లబ్ధమైనవారు అట్టి ట్రాన్సుఫర్లను గురించి జిల్లా గెజిటులో ప్రకటించుటే కాక, వానికి సంబంధించిన రైతులకు నోటీసులు కూడా యియ్యవలెను. ఇట్టి చర్య జరుగనిచో ఏరైతును శిస్తు చెల్లించుటకు బద్ధులుకారు, మఱియు అట్టి ప్రొప్రైటరు రైతులపై దావాలు తెచ్చునేని అట్టిదావాలు చెల్లనేరవు. అట్టి ప్రొప్రైటర్లపై రైతులు చేయు దావా వగైరా చర్యలు కూడ నిరుపయోగములే యగును.

పార్లమెంటరీ బోర్డు సమావేశము.

అసెంబ్లీ కాంగ్రెసు పక్ష నిర్వాహకులు.

కాంగ్రెసు పార్లమెంటరీ బోర్డువారు అసెంబ్లీ కాంగ్రెసు సభ్యులు, 17, 18 తేదులలో ఢిల్లీలో డాక్టరు అన్సారీగారి భవనమునందు సమావేశమై కాంగ్రెసుపక్ష నిర్వాహకుల నెన్నుకొనిరి.

భూలాభాయి దేశాయిగారు—నాయకులు.

పండిత గోవింద వల్లభ పంత్ గారు—ఉపనాయకులు.

నీలకంఠదాసు, సత్యమూర్తిగారలు—కార్యదర్శులు.

అసఫాలీగారు—విప్.

డా॥ దాండ్, కర్ణల్ గార్లు—[illegible]

ఈపార్టీ అధికారులు కాక, పార్టీయొక్క నిర్వాహక కమిటీసభ్యులుగా యీ క్రిందివారు యెన్నుకొనబడిరి. పెర్సీవ్, శేట్ గోవింద దాస్, ఖాన్ సాహెబు, శ్రీ నారాయణసింగు, వి.వి. గిరి, బి. దాస్, డా॥ దేశముఖ్, [illegible] గార్లు.

దత్త మండలముల స్థానము.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయుల స్థానములకొఱకు అభ్యర్థుల ఎన్నిక చేయవలెనని కాంగ్రెసు పార్లమెంటరీ కమిటీ వారికి సి. రాజగోపాలాచారిగారిద్వారా టి. ప్రకాశం, ఆచార్యరంగా ఎం.ఎల్.ఏ. గార్లు విన్నపము చేసిరి. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీ తరపున కూడ ఒక విన్నపము పంపబడెను. అప్పుడే రు 1500 లు నిధి వసూలైనది. [illegible] చేయబడెను.

మద్రాసు శాసనసభ ఎలక్షన్.

మద్రాసు శాసనసభకు అనంతపురం, చిత్తూరు జిల్లాలనుండి జరుగవలసిన పై ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను నియమించుటకు బోర్డువారొక ఉపసంఘమును నియమించిరి.

మహాత్మా గాంధీగారు 18 తేదీ [illegible] పార్లమెంటరీ బోర్డు సభ్యులతోను, అసెంబ్లీ కాంగ్రెసు సభ్యులతోను 15 నిముషములు ముచ్చటించిరి. కాంగ్రెసు అసెంబ్లీ ప్రవేశమునకు ఆశీర్వాదము తెలుపుచు ఇట్లు చెప్పెను:— "శాసనసభా ప్రవేశము విషయమున నా అభిప్రాయమును చాలసార్లు యిదివరకు ప్రకటించితిని. [illegible] కాంగ్రెసువారు అసెంబ్లీలో ప్రవేశించి, దేశహితమునకై పాటుపడవలెను."

కాంగ్రెసు పార్టీనిబంధనలు

అసెంబ్లీలో కాంగ్రెసు సభ్యులు [illegible] నిబంధనలు స్పష్టముగా ప్రకటింపబడినవి.

[illegible]

[illegible]

జస్టిసుగర్భగృహంలో కల్లోలం.

(మా మద్రాసు విలేకరి)

—మద్రాసు జనవరి 20.

[illegible]

ఇండియా చట్టము.

జనవరి 31 తేదిని ప్రకటింపబడును.

ఇండియా రాజ్యాంగచట్టము ఇంగ్లాండులో జనవరి 24 తేదిని, ఇండియాలో 31 తేదిని ప్రకటింపబడునని తెలియుచున్నది. [illegible] ఇండియాలో ఆచట్టము ప్రకటింపబడుట జరుగకుండును.

[illegible]

[illegible] 150 లు [illegible]

[illegible]

(విలేకరుల అభిప్రాయములకు పత్రికాధిపతులు పుత్తరవాదులుకారు)

జమీన్ రైతు
శుక్రవారము.
25-1-1935

భూమిశిస్తు నిర్ణయము.

వెంకటగిరి సంస్థానమునకు బ్రిటిష్ వారిచే నీయఁబడిన సన్నదునందు ఇతర సంస్థానముల సన్నదులకంటె మేలగు విధమున సౌకర్యములు కల్పింపబడినవి. పేష్‌కష్ నిర్ణయించుటలో రెండు విషయములు మాత్రమే గమనింపఁబడినవి. యీ పేష్‌కష్ నిర్ణయింపబడిన కాలమువరకు వెంకటగిరి రాజ్యాధిపతులు 9,788 మంది సైనికులను పోషించుచుండిరి. ఈ సేనకై ఎస్టేటువారిచే వ్యయపఱుపఁబడుచుండిన మొత్తమును నిర్ధారణచేసి, ఈ మొత్తమును అప్పటివరకును ఎస్టేటువారు చెల్లించుచుండిన పేష్‌కష్‌తోఁ జేర్చి, ఈ మొత్తములో నుండి ఉప్పు, సారాయి మొదలగు వానివలన ఎస్టేటువారికి వచ్చుచుండిన మొత్తములను తోసివేసి మిగిలిన 1,11,000 వరహాల మొత్తమును వెంకటగిరి సంస్థానాధిపతులు చెల్లింపవలసిన పేష్‌కష్‌గా నిర్ణయించిరి. వెంకటగిరివారు ఇంతవరకును పై మొత్తమునకు సమానమగు రు 3,85,000 మూడు లక్షల, ఎనుబది యైదు వేల రూప్యముల పేష్‌కష్‌ను చెల్లించుచున్నారు. పేష్‌కష్ నిర్ణయింపఁబడునాటికి వెంకటగిరివారికి ఎస్టేటువలన ఎంత వరుమానము వచ్చుచుండినదియు స్ట్రాటన్‌గారి రిపోర్టునందు గలదు. అప్పటి వరుమానముతో పోల్చినయెడల ఎస్టేటు వరుమానము ఎన్నిలక్షలకు వృద్ధియైనదియు దెలియఁగలదు. ఇచ్చట విమర్శింపఁబడు విషయము భూమిశిస్తుల నిర్ణయమైనందున దానిని గూర్చి మాత్రమే చర్చించుట భావ్యము. సనదునందు శిస్తుల నిర్ణయమును గూర్చి ఏమియుఁ జెప్పబడి యుండలేదని చెప్పియుంటిమి. 1790 సంవత్సర ప్రాంతమునకు నెల్లూరు మండలమంతయు ఆంగ్లేయుల పరమగుటచే ఇందలి వివిధగ్రామములందలి వరుమానములను వారు నిర్ణయింపవలసి వచ్చెను. యీ రివిన్యూ నిర్ణయవిచారణకై ఏర్పడిన అధికారులు రివిన్యూ నిర్ణయవిషయమునఁ గాని, వసూళ్ల విషయమునఁగాని కొత్తపద్ధతులను అవలంబించినవారుకారు. నెల్లూరు మండల విచారణకై ప్రథమమున నియమింపబడిన డైటన్ దొరగారు (1790—92) జిల్లా నంతయు 110 భాగములుగా విభజించి కౌలుపద్ధతిన ఇచ్చుటకుఁ బ్రయత్నించిరి. కాని ఇజారా పద్ధతికి ఎవరును అంగీకరించనందున, గ్రామస్థుల పయినను, స్థలకరణముల పైనను వసూలు జవాబుదారీ యుంచఁబడెను. దీనినిబట్టి సర్కారు గ్రామములలో నయితము అత్యధికశిస్తులు వసూలు చేయఁబడినట్లు భావింపదగును. ఒంగోలు పల్నాడు పరగణా విచారణకు నియమింపఁబడిన ఎర్స్కిన్ దొరగారి వ్రాతలవలన ఒంగోలు తాలూకాలోని వసూలు విషయమున నిలిటరి ఫౌజు రివిన్యూవారికి సహాయము చేయుచుండెననికూడఁ దెలియుచున్నది. ఇంగ్లీషువారి స్వాధీనమునకు వచ్చిన తరువాత ఈ ప్రాంతమున రివిన్యూ పద్ధతులు మారలేదనియు, పూర్వము మహమ్మదీయుల పాలనమున వృద్ధి చేయఁబడిన శిస్తులు, పూర్వముండిన విధముననే వసూలుచేయఁ బడెననియు విశదమగుచున్నది. శిస్తు వసూలు చేయుచుండిన అముల్దారులు మారినను శిస్తుమొత్తములు మాత్రము అట్లనిలిచి యుండెను. ఇంగ్లీషువారి స్వాధీనమున వచ్చినగ్రామములందు రైతుకు అనుకూలములగు పద్ధతులు కొన్ని కావింపఁబడెను. కాని జమీందారీ గ్రామములలో భూమిశిస్తుకుఁదోడు ఉపరిగా వసూలుచేయఁబడుచుండిన శిస్తులు అట్లె నిలిచియుండెను. ఈవివిధశిస్తులు 1908న సంవత్సరము వరకు అనేక జమీందారీలలో వసూలు చేయబడుటయు, దాదాపు 1908న ప్రాంతమున శాసన విరుద్ధమగు శిస్తులలో కొన్ని భూమిశిస్తులలో కలసి పోవుటయు, జమీందారీ పరిపాలనానుభవము కలవారికి విదితము. జమీందారీలలోని రైతులస్థితి దుర్భరమగుటచేతనే గవర్నమెంటువారు ఎస్టేట్సు ల్యాండు ఆక్టును నిర్మించిరని మనము తెలిసికొనునపుడు, జమీన్ రైతులు చెల్లించు పన్నుల భారము ఎంత అధికమో మనము తెలిసికొనవచ్చును.

వెంకటగిరి ఎస్టేటు విస్తీర్ణము చిన్నసంస్థానపు విస్తీర్ణమునకు సరిపోవునదిగనున్నది. వెంకటగిరిసంస్థానాధిపతులు కంపెనీవారి యుద్ధములలో సైతము పాల్గొని యుండిరి. ఈకారణములచే చిన్న జమీందారులకిచ్చు గౌరవములకంటె మిక్కుటమగు గౌరవములను బొందియుండిరి. అందువలననే, ఇతరజమీందారుల కన్న వెంకటగిరివారికి కొన్ని అధికవసతులులభించినవి. అధికవసతులులభించినను, పరిపాలనా విషయమున నిర్బంధములు తక్కువయని చెప్పవలసివచ్చును. ఎస్టేటు హేశాసనముగనదియగుటచే, దాదాపు ముప్పది, నలుబది సంవత్సరములవరకు, పాలనయందు సంకుచిత పద్ధతులు అవలంబింపఁబడియుండలేదు. పరిపాలనయందు యజమానులు జోక్యములేనందున, అనుభవశాలురగు తాబేదారులు రైతుల కష్టసుఖములు తెలిసికొని సక్రమపాలన మొనరించిరి. చల్లని ప్రభుత్వమైనను రైతులకు సంకెళుల నేర్పఱచు పద్ధతులు లేటు మహారాజాగారి ప్రభుత్వమున ప్రారంభింపఁ బడినవని చెప్పవచ్చును. కాని శిస్తుకు వేయి రూప్యములు వ్యయమైనను ఆకాని మొత్తము డిక్రీయగువరకు లేట్ మహారాజాగారికిఁ దృష్టి యుండెడిది కాదని ఇప్పటికిని జనులు చెప్పుకొనుచుందురు. వారికాలముననే కంచెలను గూర్చిన వివాదములు జనించి వెంకటగిరి ఎస్టేటులోని కంచెలకు ఎస్టేటువారే స్వంతదారులని న్యాయస్థానములు తీర్మానించి యుండినవి. ఒకటి రెండు తీర్పులతో ఎస్టేటునందలి కంచెలన్నియు రాజాగారి పరమయి పోయినవి. రైతుల జన్మహక్కులకు సంబంధించిన అనేక తీర్పులు లేటు మహారాజాగారి కాలముననే ఏర్పడియుండినవి. ఆతీర్పుల ఫలితములు ఇప్పటి సంతతివారు అనుభవించుచున్నారు.

—

వెంకటగిరి ఏస్టేటులో దుర్భిక్షము.

—

కొన్ని ప్రదేశములలో ఈ సంవత్సరము వర్షప్రతికూలమువల్ల దుర్భిక్షము తటస్థించిన, వెంకటగిరి యెస్టేటులో మాత్రము జమీందారుగారిలోపమువల్ల గూడ ఈ దుర్భిక్షము సంప్రాప్తమగుట విచారణీయము. పల్లెలు ప్రవేశించినచో చెరువుల దుస్థితులగూర్చి రైతులుచేయు ఆక్రందనములకు చెవులు గడఁలుబడిపోవుచున్నవి. శిరములకొలది నీటివసతుల దుస్థితిచే కృశించిపోవు పల్లెలు యీ ఎస్టేటులో అనంతముగా కానవగును. ప్రస్తుతకాలములో వర్షములు వ్యవసాయములకు చాలి చాలనట్లు కురియుచుండుటచే జలాధారములు సుస్థితియందుండుచోట్ల ఆకొద్దిపాటి వర్షమునకు వచ్చునీరు సైతము ధరింపలేని జలాశయములు శేషండపోవుటచే మరింత దుస్థితి తటస్థించినది.

ఈ జిల్లాలో వర్షములు ఈ సంవత్సరము చాలినంత కురువలేదు. చాలా వెనుకచిక్కి కురియుటచే ముందువేసిన పైర్లు చెడిపోయినవి. వెనుకచిక్కి పెట్టిన పైర్లకు నీరు చాలలేదు. ఈ పరిస్థితులలో ఈ యెస్టేటులో చాలా భాగము పైర్లు యెండిపోయినవి. వెంకటగిరి, పోలూరు, నాయుడుపేట మల్లాం తాలూకాలలో చాలా భాగము యెండిపోయినట్లు వార్తలు వచ్చుచున్నవి. మల్లాం తాలూకాలో 88 గ్రామాలకు పైగా పైర్లు యెండిపోయినట్లు తెలియుచున్నది. వెంకటగిరి దివానుగారు వెంటనే తగు ఏర్పాటుచేసి నష్టపోయిన ప్రదేశములలో వెంటనే లెక్కలు తనిఖీచేయించి అధికార్లచేత తనిఖీ చేయించి రెమిషన్ యిచ్చే ఏర్పాటుచేయుట చాలా అవసరము. లెక్కలను వెంటనే ఎప్పటి కప్పుడు దివానుగారు స్వయముగా తెప్పించుకొనవలెను. పైర్లు యెండిపోయి రైతులు తిండిలేక పశువులకు గడ్డిలేక అల్లాడుచుండ ఇదే సమయమని అధికార్లు లంచాలకు ఏర్పుచుండుట సంతాపకరము. ఈ సంవత్సరమైనను దివానుగారు సరియగు ఏర్పాటులకేసి లంచాలబాధ లేకుండ శిస్తు ముజరా యిప్పించు టాగించుటను కోరుచున్నాము.

మల్లాం తాలూకా
జమీన్ రైతుల మహాసభ.
24-2-35 తేది ఆదివారము
మల్లాం గ్రామములో జరుగును.
వివరములు ముందు ప్రకటింపబడును.
దువ్వూరు బలరామిరెడ్డి,
మల్లాం, 24-1-35.

రాయలసీమ కలవు.

కర్నూలు జిల్లాలోని డోను డివిజనులోని రైతుల దుర్గతి చాల విపరీతముగనున్నది. పంటలు పూర్తిగా చెడిపోయినప్పటికిని, రివిన్యూ అధికారులు శిస్తులను పూర్తిగా, నిర్దాక్షిణ్యముగా వసూలుచేయుచున్నారు. కూలినాలి దొరకని పేదజనులందరును, గ్రామములను విడిచిపెట్టి, పశువులను అమ్ముకొని, సిరిసేలు తాలూకాను, నంద్యాల తాలూకాను పోవుచున్నారు. పశువులకు మేత కూడలేదు. ఈతాకులను పశువులకు మేతపెట్టుచున్నారు ఇందువల్ల పశువులకు జాడ్యములు కల్గుచున్నవి.

—

చిత్తూరుజిల్లాలో రెమిషన్.

చిత్తూరు జిల్లాలో క్షామ పరిస్థితులు వ్యాపించియున్న ప్రాంతములలో శిస్తు రెమిషనుల గురించి రివిన్యూ బోర్డువారు గావించిన శిఫార్సును, ప్రభుత్వము వారంగీకరించిరని దెలియుచున్నది. మదనపల్లి, వాయల్పాడు తాలూకాలలో మామూలు బంజరు, తోపులు, నూతులక్రింద నీరు పారుదలయగు భూములు తప్ప మిగత మెరకె భూములపై శిస్తును రూపాయికి అయిదు అణాల చొప్పున రెమిషను చేయవలెనని రివిన్యూ బోర్డువారు శిఫార్సు చేసిరి.

—

శరతు చంద్ర బోసుగారు

వైస్రాయి, అందరి శాసనసభ్యులకు వలె వీరికిని ఆహ్వానము పంపినను కూడ, ఇండియా ప్రభుత్వము వారు విడుదల చేయరైరి. నిర్బంధ స్థానముగుకుర్సియాంగుకు తీసుక పోబడిరి.

—

ఇండిపెండెంటు పక్షము.

16 గురు అసెంబ్లీ సభ్యులు ఇండిపెండెంటు పక్షముగ నుండుటకు తీర్మానించిరి. జిన్నా గారు నాయకులు; కొవాస్జీ జహాంగీర్ గారు ఉపనాయకులు, కాంగ్రెసు పార్టీ తరువాత ఇదియే పెద్ద పక్షముగానుండును.

నెల్లూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

అసలు నెం. 795/34 న
కామిరెడ్డి లక్ష్మీనాంచారమ్మ —వాది.
వెరసి
మాగుంట వెంకురెడ్డి—ప్రతివాది.
వాదిదరపు దావానోటీసు.

యీ నెంబరు వాది నీమీద ప్రాంసరీనోటు బాకీ రాబట్టుకొనుటకు దావా తెచ్చినందుకు కోర్టువారు నోటీసు నిమిత్తం తే 28-1-85 దికి వాయిదా వేసియున్నారు. వరకు కేసు నీవు కోర్టులోహాజరై నీయొక్క ఆక్షేపణలను తెలుపుకొనని యెడల ఈ దావా నీపరోక్షములో తీర్మానింపబడునని యిందువల్ల తెల్పడమైనది.

చుండి విశ్వనాథం,
వాది ప్లీడరు.

భారత శాసనసభ

ప్రభుత్వ పరాజయము

గ్రామ పారిశ్రామిక సంఘముపట్ల ప్రభుత్వ వైఖరిపై తీవ్ర ప్రతిఘటనము.

కాంగ్రెసువారి అభిశంసన తీర్మానము ఆమోదింపబడుట.

ప్రజా ప్రతినిధులకు 58 వోట్లు—ప్రభుత్వమువారికి 54 వోట్లు.

తాత్కాలిక అధ్యక్షుడు

స్థిరమైన అధ్యక్షుడు నియమింపబడు వరకు ప్రభుత్వమువారు లెఫ్టినెంటు కర్నల్ సర్ హెన్రీగిడ్నీగారిని శాసన సభాధ్యక్షులుగ నియమించిరి.

21-వ తేది

5 వ భారత శాసనసభా సమావేశము 21 తేదీ సర్. హెన్రీగిడ్నీగా రధ్యక్షులుగను ప్రారంభ మయ్యెను. కాంగ్రెసు సభ్యులందరును తెల్ల ఖద్దరు టోపీలు ధరించివచ్చిరి. ప్రేక్షక స్థానములు పూర్తిగా నిండియుండెను.

గవర్నరు జనరల్ సందేశము.

గవర్నరు జనరల్ గారి సందేశమును కార్యదర్శి గారు చదివి వినిపించిరి. అపుడు సభ్యులందరును లేచి నిలువబడిరి. తరువాత గిడ్నీగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

పిమ్మట సభ్యులు ప్రమాణములను చేసిరి. 142 మంది సభ్యులలో 132 మంది నేడు ప్రమాణములను చేసిరి.

సామి వెంకటాచలంశెట్టిగారు వేదికవద్దకు ప్రమాణము గైకొనుటకు వెడలుచున్నపుడు సర్. షణ్ముఖంశెట్టిగారిని ఓడించిన వారితడేనని ప్రభుత్వ సభ్యులు ఒకరితో నొకరు చెప్పుకొనిరి. శెట్టిగారు హిందీలో ప్రమాణము గైకొనిరి. ప్రతికూల పక్ష నాయకుడగుటచే భూలాభాయి దేశాయిగారికి ఘనమగు స్వాగత మొసగబడెను.

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ తరపున చర్చలను ఆలకించుచుండెను.

గాంధి మహాత్ముని గ్రామపరిశ్రమల సంఘమును గూర్చి దొరతనమువారు రహస్యముగా సర్క్యులరులను పంపినందున దానిని గూర్చి చర్చించుటకు సభనిలుపవలెనని సత్యమూర్తిగారు పంపిన తీర్మానము సాయంత్రము 4 గంటలకు చర్చకు వచ్చెను.

ప్రభుత్వ ప్రకటనలో గ్రామ పారిశ్రామిక సంఘమునకు సంబంధించిన భాగములను మాత్రము చర్చింపవచ్చునని అధ్యక్షుడు నిర్ణయించెను.

సత్యమూర్తిగారి ప్రతిపాదనము.

సర్క్యులరును జారిచేసినందులకు ప్రభుత్వము వారు గర్వపడుచో తమంతట తామే ప్రకటనమును వారెందుకు బహిరంగ పరుపలేదని ఆయన అడిగెను. సర్క్యులరునుండి కొన్నిభాగముల నుల్లేఖించి ఆభాగములవలన ప్రకటింపబడిన అనుమానము గౌరవముగల యే ప్రభుత్వమువారును చూపదగినది గాదనిరి. సామాన్యప్రజల సేవ చేయుట ప్రజలు కోరుచున్నదని ప్రభుత్వము వారు విసుగు విరామములేక చెప్పుచు, నాయకులు ఆ పనికి బూనుకొనినప్పుడు, వారి నమ్మి నిండి వారి ప్రయత్నములకు అధికారులు తోడ్పడరాదని చెప్పుట యంత్రమాత్రమును క్రమమైనది కాదని చెప్పిరి. నాయకులు చెప్పుమాటలమీదను, చేయు పనుల మీదను, ప్రభుత్వము వారు భారపడక, నాయకుల యభిప్రాయములని తామూహించువానిపై నాధారపడినచో, భారతదేశములో సేవయేదియు సాధ్యము కాదనిరి. కాంగ్రెసువారు గ్రామ పారిశ్రామిక సంఘముద్వారా జనసామాన్యముతో లీనమై పోయెదరని ప్రభుత్వమువారు భయపడి రహస్య ప్రకటనలో కాంగ్రెసువారి యుద్దేశ్యమును వమ్ముచేయగోరిరి. గ్రామ పారిశ్రామిక సంఘం కార్యక్రమమునకును, రాజకీయములకును సంబంధమేమియు లేదని మహాత్మకు చెప్పియుండెను.

క్రేయక్ గారు:—ప్రభుత్వ వైఖరిని వివరించుచు హోం మెంబరగు క్రెయిక్ గారు మాటలాడిరి. ప్రభుత్వ సర్క్యులరు ఎట్లో ప్రభుత్వమువారివద్ద నుండి హరించబడెననియు, ఇందు విషయమై చర్చ జరుగుట తనకు సంతోషము కలిగించెయని చెప్పెను. ప్రకటన రహస్యమైనదనియు, ప్రభుత్వమువారి తాత్కాలికాభిప్రాయములందులో తెలుపబడె ననియు చెప్పిరి. ప్రకటనలో తెలుపబడిన విషయములన్నియు నిజమని చెప్పుటకు ప్రమాణములు చూపిరి.

ఫజిల్ హుక్కుగారు:—ఫజల్ హుక్కుగారు ప్రతిపాదనమును సమర్థించుచు రహస్య ప్రకటనలును, రహస్యపద్ధతులను విదేశములలో చాల అనర్థదాయకముగా పరిణమించెననిరి. అట్టి పద్ధతులను భారతదేశములో ప్రవేశపెట్టరాదని ప్రభుత్వమువారిని హెచ్చరించెను.

డా॥ బెనర్జీ:—భారతదేశములో ప్రజలక్షేమము, గ్రామములక్షేమము మీద నాధారపడి యున్నదనియు, గ్రామపునర్నిర్మాణమునందు యింత వరకు ప్రభుత్వమువారేమియు చేయకుండుట శోచనీయమనియు, అత్యధిక సంఖ్యాకులగు ప్రజల పక్షమున మాటలాడగల కాంగ్రెసు మహాసభ గ్రామ పునరుద్ధరణకై ప్రయత్నించుచున్న పుడు ప్రభుత్వమువారు ప్రతిఘటించుట సమంజసము కాదనిరి.

లా మెంబరుగారు:—సంఘము యొక్క ఉద్దేశ్యము, ప్రజాసామాన్యమును క్రమేణా రాజకీయోద్దేశ్యముల నుపయోగించుటకు వీలగునట్లు తర్ఫీదు చేయుటయై యున్నదనియు, శాసనోల్లంఘనమునకు దారితీయు రాజకీయముల కన్నిటికిని ప్రభుత్వమువారు ప్రతికూలురనియు చెప్పిరి.

జిన్నా గారు:—సత్యస్వరూపుడని గాంధిగారిని మీరే అంగీకరించితిరి. తనకు ఈసంఘము నేర్పరచుటలో రాజకీయోద్దేశము లేమియును లేదని గాంధిగారే తెలిపెను. ప్రభుత్వము వారిని తృప్తిపరచుటకు ఈప్రకటనముకంటె యేమికావలెననిరి.

లా మెంబరు:—శాసనోల్లంఘనమును తాత్కాలికముగ విరమించితిమని చెప్పక శాశ్వతముగా మాని వేసితిమని మహాత్ముడు రెండుమాటలు నుడివినచో చాలుననిరి.

అప్పటికి 6 గంటలయ్యెను. ఓటుతీసుకొనుటకు ప్రతిపాదనము పై చర్చముగింపబడెను.

సానుభూతి తీర్మానము.

బి. ఎస్. సర్మాల్, సర్. అబ్దుల్లా సుహ్రావర్ది, ఇ. ఎల్. ప్రైస్, అధయంకరు, బ్రిజీ పోర్ గారల మరణమునకు సంతాపము దెలుపుచు తీర్మానములు గావించబడెను.

22-వ తేది

శరత్ చంద్ర బోసుగారిని ప్రభుత్వమువారు సభకు రానివ్వనందుకు కాంగ్రెసు పక్షమువారు అడ్జరన్ మెంటు ప్రతిపాదనమును గావించిరి.

భార్గవాయగారు అడ్జరన్ మెంటు ప్రతిపాదనమును గావించుచు బోసుగారిని ప్రభుత్వమువారు ఎన్నికకు నిలువనిచ్చిరనియు, న్యాయ సమ్మతముగా బోసుగారు సభ కెన్నుకొనబడె ననియు, గజెట్టులో గూడ ఆయన ఎన్నుకొనబడి నటుల ప్రకటింపబడెననియు, గవర్నరు జనరలు ఆయనను సభలు ఆహ్వానించెననియు, పార్లమెంటువారు చేసిన చట్టముద్వారం యియ్యబడిన హక్కులు, ఇండియా చట్టమువలన తీసివేయబడ జాలవనియు చెప్పెను.

లా మెంబరుగారు:—లా మెంబరుగారగు సర్. ఎన్. ఎన్. సర్కారు గారు ప్రభుత్వవైఖరిని వివరించిరి.

భూలాభాయి దేశాయి గారు.—అధికారవర్గమువారు బోసుగారిని సభకురానివ్వక పోవుట వలన వారి ధైర్యము ప్రకటన కావనియు, ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులసహాయమును సభవారు పొందదగియుండగా అట్టిసహాయమును సభవారికి లేకుండచేయుట యుక్తమనియు, బోసుగారు వ్యవహారస్థానములో శిక్షింపబడి యుండలేదనియు, శాసనసభవారి అధికారములు సాధారణ కోర్టులకంటె యెక్కువ పవిత్రమైనవనియు, కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు శాసన సభ్యులలో నొకరిని, సభకు హాజరు కానివ్వకుండ చేయుచున్నారనియు దీర్ఘ కరతాళధ్వనుల మధ్య ప్రభుత్వ ప్రతిపక్ష నాయకుడగు భూలాభాయి దేశాయిగారు వుపన్యసించిరి.

జిన్నా గారు:—భారత శాసనసభ్యుడే విచారణ లేకుండ చెరసాలలో నుంచబడెను కనుక అభిశంసింపదగినదే అనెను.

సర్ కౌస్జీజహాంగీరుగారు:—లా, ఆర్డరు ను రక్షించుటకై బోసును చెరసాలలో నుంచుట అవసరమైనచో ప్రభుత్వమువారు శాసనసభ్యులగు ముగ్గురు సుప్రసిద్ధన్యాయవాదులకు సాక్ష్యము నంతయు చూపవలెననియు, ఇట్లు కానిచో బోసుగారిని విడుదల చేయవలెననియు కోరిరి.

ఈవిషయము ప్రభుత్వమువారు విచారించుచో వోటులేకుండ చేయుటకు సర్ కౌస్జీజహాంగీర్ గారంగీకరించిరి కానిఅట్లు చేయుటకు ప్రభుత్వమువారంగీకరింపలేదు. అంతట వోటింగు జరిగెను.

జిన్నా గారితో కలసి 14 మంది ఇండిపెండెంట్లు తటస్థముగ నుండిరి. కాంగ్రెసు వాదులును, జాతీయ వాదులుకాని 8 మంది ప్రతిపాదనమునకు అనుకూలముగ వోటుచేసిరి. ఈ క్రింది ప్రజానియోజిత సభ్యులు ప్రభుత్వమువారి పక్షమున వోటు చేసిరి. కొల్లెంగోడు రాజాగారు, విజయనగరం మహారాజకుమార్, మరి 8 మంది. ప్రతిపాదనమునకు అనుకూలముగ 58 వోట్లును ప్రతికూలముగ 54 వోట్లును వచ్చుటచే నామోదింపబడెను.

తే 23 ది తే 24 ది అధ్యక్షుని ఎన్నికె జరుగనుండుటచే కాన్వాసింగు చేసుకొనుటకై తే 23 ది సభ జరుగ లేదు.

వుపసంహరింపబడిన తీర్మానములు.

దేశములో ప్రబలియున్న నిరుద్యోగమును తొలగించుటకు తగిన చర్య గైకొనవలెననియు, అట్టివా ఒడంబడిక అంతరించవలెననియు, కాంగ్రెసు పార్టీవారు కోరినవారు. ప్రత్యక్షముగా గాని పరోక్షముగా గాని, బహిరంగ విచారణ లేకుండ, నిర్బంధించు అధికారమును అధికారుల కొసగు చట్టములను వెంటనే రద్దుపరచవలెననియు, సంస్కరణములను 1936 ప్రారంభములో అమలులో పెట్టవలెననియు, చక్రవర్తి జూబిలీకై [illegible] వీరకై [illegible] తీర్మానమును ఫజుల్ హక్కుగారు కోరినవారు. దూరప్రయాణము చేయువారి స్వారస్యము [illegible] ఎక్కువ చేయవలెనని క్యాతిబహాద్దూర్ [illegible] గారు కోరిరి. విదేశపు [illegible] అప్పు చేసి ఇవ్వటికియ్యము అమ్మకముచో వుపయోగించవలెనని టి. ఎస్. ఎస్. రాజన్ గారు తీర్మానము కొనిరట్లు.

మద్రాసు శాసనసభ.

గవర్నరుగారు జాయింటు పార్లమెంటరీ రిపోర్టును సమర్థించుట,

దక్షిణ కనరా రీసెటిల్ మెంటు ప్రభుత్వ పరాజయము.

21 తేది ఉదయం సమావేశ మయ్యెను. సభా కార్యక్రమము గవర్నరుగారి ప్రసంగముతో ప్రారంభమాయెను. జా. పా. క. రిపోర్టును సమర్థించిరి.

తరువాత సంగం అయ్యంగారు, బొబ్బిలి మునుస్వామినాయుడుగారల మరణమునకు సభవారు విచారమును వెల్లడించు తీర్మానముల గావించిరి.

సప్లిమెంటరీ గ్రాంట్లు.

తిరునెల్వేలి జిల్లాలోని మగంద్రైమనూరు కాల్వలను మరమ్మతు చేయుటకును, ఇతర ఇరిగేషను పనులకును రు 109500 లు; కావేరీ, మెట్టూరి ప్రాజెక్టునకుగాను అదనపు వ్యయముక్రింద రు53,000లు; స్థానికసంఘముల ఎన్నికలవ్యయము క్రింద రు 24300 లు; సప్లిమెంటరీ గ్రాంట్లుఆమోదింపబడెను. 4 గంటలకు సప్లిమెంటరీ గ్రాంటులపై చర్చ నిలిపివేయబడి శ్రీ ఎ, బి. శెట్టిగారు దక్షిణ కనరాజిల్లాయందలి ప్రజలు మొరపెట్టుకొనుచుండగా, ప్రభుత్వమువారి సమయమునకే రీసెటిల్ మెంటు ప్రయత్నములను గావించుచున్నందులకు ప్రభుత్వచర్య పట్ల తమ అసమ్మతిని ప్రకటించుటకై తెచ్చిన ప్రతిపాదన చర్చకు వచ్చెను. తీవ్రచర్చ జరిగి ఉపపాదన వోటుకు పెట్టబడి 38 మంది అనుకూలురు 32 మంది ప్రతికూలురతో నామోదింపబడెను.

23 తేది పైకారా హైడ్రో ఎలక్ట్రిక్ స్కీమునకు రు 60,000 లు; చెరకు పండ్లతోటల ప్రదర్శన శాలలకు రు 38600 లు; సప్లిమెంటరీగ్రాంటులు అంగీకరింపబడెను.

చెన్నపురమందలి పారిశ్రామిక కుటుంబముల ఆదాయ వ్యయములను విచారించుటకై 1000 లు; అడయారు నందున్న "బ్రాడీకాసిలు" అను ప్రభుత్వ భవనమునకు మరమ్మతులు చేయించుటకై రు 30000 లు; సప్లిమెంటరీ గ్రాంటులు అంగీకరింపబడెను.

క్రైస్తవ వివాహముల ఖాయముచేయుబిల్లు చట్టసమ్మతముగా చేయగలందులకై సవరణచట్టము అడ్వకేటు సభ్యుడు ఉపపాదించగా ఆమోదింపబడెను.

కల్తీలను నిరోధించుట కొరకు తీర్మానము బొబ్బిలి రాజాగారిచే నుపపాదింపబడి సెలక్టు కమిటీకి విచారణకు పంపబడునట్లు ఆమోదింపబడెను. ప్రాథమిక విద్యాసవరణచట్టమును సవరించుటకై ఏర్పడిన సెలెక్టు కమిటీవారి నివేదిక ప్రవేశ పెట్టబడి, ఒక్కొక క్లాజుగ వోటుకుపెట్టబడి నామోదింపబడెను.

హిందూ ధర్మాదాయ శాసనమును సవరించుటకై కోటిరెడ్డిగారు తెచ్చినచట్టము చర్చకు వచ్చెను. చట్టమునందలి 8, 9, 10, 11 క్లాజులకై కొంత చర్చ జరిగినపిదప, కొన్నిపదముల మార్పులతో క్లాజులన్నియు అంగీకరింపబడెను.

అంతట సభవారు ఫలహారమునకు లేచిరి.

అధ్యక్షపదవికి నామినేషనులు

కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగా టి. ఏ. కే. షెర్వాని గారును, ఇండిపెండెంటు అభ్యర్థిగా సర్ అబ్దుర్ రహీం గారును నిలువబడి తే 22 ది నామినేషను పత్రములు దాఖలు చేసుకొనిరి. సర్ [illegible] హిందూ మతస్థులు గారును, మరి కొందరును నామినేషను పోటీ చేసెదరని తెలియుచున్నది.

తే 23 ది మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు నామినేషనులు గైకొనబడెను.

వెంకటగిరి ఎస్టేటు.

నాయుడుపేట తాలూకా నీటివసతుల దుస్థితి.

మేనకూరు, భీమవరం, చిగురుపాడు, గ్రద్దగుంట పున్నేపల్లి వగైరా గ్రామములకు సువర్ణముఖిలోనుంచి పారుదలఅయ్యే యేటికాల్వ వకటివున్నది. యీ కాల్వ యీ గ్రామములకు 6 మైళ్ళ దూరములోనుంచి పుట్టి వస్తున్నది. యీ కాల్వ ఆధారమున వెంకటగిరి సంస్థానంవారికి షుమారు 30 వేలు రూపాయలు కిస్తు చెల్లవలెను. రైతులకు యింతకు 4 భాగములు ఆదాయము వుండవలెను. యీ కాల్వ షుమారు 16 సంవత్సరముల క్రిందట కురిసిన వెల్లువవాన ప్రవాహమునకు కాల్వ మొగాళిములో వక మయిలుదూరం యిసుక మెత్తిపెట్టి కాల్వరూపమే లేకుండా యేటిలో కలిసిపోయింది. 8 మయిళ్ల దూరములో వకగండిన్ని 2 మయిళ్ల దూరములో వకగండిన్ని తెగి యేటిలో కాల్వ కలిసిపోయినది. ఆ లగాయతు రైతులు శ్రీ సంస్థానంవారికి అనేకమైన అర్జీలు గాను సమక్షములో చెప్పుకున్నందుకు రయితుల మొర ఆలకించి కాల్వస్థితి తనిఖీచేసినవారు లేకనే పోయిరి. అదిమొదలు ప్రతిసంవత్సరం వర్షాధారమున పైపైవాడ్ సంబావు వగయిరా పయిర్లకు వకతడి అయినా నీళ్ళుపారక వెన్ను తీయకనే ఎండిపోతూవచ్చినది. కిస్తులుమాత్రం హుదావిడి రెవిన్యూ ఇన్‌స్పెక్టర్లు తహశీలుదార్లు వగయిరాలు దివాంజీగారి వుత్తర్వు అయినదని రైతులను నిర్బంధించి కొంతవరకు వసూలుచేస్తు వచ్చినారు. బంగారు ధర కలిగియుండినందున మంగళసూత్రములు సహా అమ్మి కొంతవరకు చెల్లించుతూ వచ్చినారు. 8 సంవత్సరముల ఆఖరున యీ చెల్లించిరి చెల్లులు వేయకనే రివిన్యూకోర్టులో దావాలుచేసి యక్సుపార్టీ డిక్రీ అయిపోయింది. ఆ ప్రకారం చాలా రైతులకు నష్టకష్టపరుస్తు వచ్చినారు. 8 సంవత్సరముల క్రిందట జరిగిన కవున్సిల్ మెంబర్ల ఎలక్షన్లో శ్రీ కుమారరాజాగారికి వోట్లు యివ్వవలసినట్టు నిర్బంధం చేసినారు. అప్పట్లో యీకాల్వ స్థితిన్ని మాడిక్రీలు స్థితిన్ని చెప్పుకున్నాము. ఆకాలములో వారియొక్క పనులు నెరవేర్చుకొనుటకు నూతన్న కాల్వను త్రొవ్వుటకు రు 16000 లకు శ్యాంక్షన్ చేస్తు డిక్రీలలో నూటికి 25 రూపాయల దామాషా తోశివేసి వసూలు చేయవలసినట్టు వుత్తర్వు యిచ్చినారు. మూడు సంవత్సరములుగా మరమ్మతు యిలాకా అధికారస్థులు యీకాల్వను త్రొవ్వించుతూ అనేక శుభకార్యములు పండుగలు వేడుకలతో యీసంవత్సరం డిశంబరు వరకు జరుపుతూ, అప్పట్లో మాపైర్లు ఎండిపోతూ వుండినద్ను మేము చెప్పుకునే ఘోషవిని కుమారరాజా గారు త్వరపెట్టగా 2 మైళ్ళ దూరములోవుండే గండికి యిసుక కట్టి తాటాకు కప్పినారు. యీగండి 2 ఫర్లాంగులు దూరం కలిగియున్నది. యీగండి నుంచి 3 అడుగుల మిట్టతో కాల్వను త్రొవ్వించి కాల్వ పూర్తి అయినది.

కాల్వ మొగాళిములో యేటికి రైతులు అంజితో కట్ట కట్టుకున్నయెడల నీళ్లు కాల్వను విడుస్తామని చెప్పినందున్ను యీపక్కది రైతులము అన్నంలేని కాలంలో పస్తులతో 3000 జనం 9 రోజులు పోయి అంజగా అయిదు అడుగుల యెత్తును 1/2 మైలు దూరం కట్టి ఆకుల కల్లను పచ్చి పైళ్లలవల్లను, యిసుక వల్లను కట్టినాము. 5 అడుగుల నీళ్లు యేటిన వున్నవి. కాల్వకు యెక్కలేదు. ఆ సాయంత్రము యింజనీరు సూపర్ వైజరు వారు తీసుకు పెప్పుకునారు కాల్వ మొగాళిం వద్ద మకాంవేసి వుండే మనుసటిరోజు వుదయం మమ్ములను రమ్మని వారు అప్పటినే వుంటామనిన్ని మరుసటి రోజున నీళ్లు పారించే లాగు చెప్పినారు. వారిమాట ప్రకారం మరుసటి రోజు వుదయం మేము పొయ్యేవరకు మేము కట్టిన కట్టతెగి యేటిన నీళ్లుపోతూ వుండినవి. ఈ అధికారస్థులు మొదటున్ను అప్పుడులేరు. యింతవరకు ఆ అధికారస్థులు యేమట్లు పోయినది తెలియలేదు. మాపయిర్లు ఎండిపోయి సుస్తి రిపోర్టులు దాఖలు చేయుచున్నాము. మేము యే దేశం పోవలెనో యే ధర్మాత్ములు మమ్ములను కాపాడుదురో అని అల్లాడు చున్నాము.

ఒకవిలేకరి.

ఒంగోలు తాలూకా రయితు మహాసభ.

ఒంగోలు తాలూకా రైతుమహాసభ ఈనెల 15 తేది మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు ఒంగోలు తాలూకా టంగుటూరు గ్రామం బజారు తాటాకు టూరుపాలెంలో శ్రీయుత బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. ఆసభకు సమీపములోనుండు కందుకూరు తాలూకా వుత్తరపు రెంజియగు కొండపి కంబి గ్రామముల నుండి చాలమంది రైతు ప్రముఖులు వచ్చియుండిరి. షుమారు ఏడెనిమిది వందలమంది రయితులు సభ నలంకరించిరి. గ్రామములోనున్న స్త్రీలు వంద మందికి పైగా సభకు విచ్చేసి, ఉపన్యాసములను మిగుల శ్రద్ధతో ఆలకించుచుండిరి.

దైవప్రార్థన ముగియగానే శ్రీయుత బత్తెన పెరుమాళ్ళు నాయుడుగారు, ప్రారంభోపన్యాసము నొసంగిరి. అందులో యిప్పుడు మునుపటివలె రయితులు మౌనము వహించియుండరాదనియు, త్వరలో సంస్కరణములద్వారా రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము రానున్నదనియు, అప్పుడు రయితులు తమ ప్రతినిధులద్వారా వ్యవహారములను నిర్వహించుకోవలసి యుండుననియు, దానికి తగినప్రతినిధులను అనగా స్వార్థత్యాగులైనట్టియు, రైతు సమస్యలు చక్కగా గ్రహించినట్టి ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనని యెడల తమకుతామే హాని చేసుకొనిన వారగుదురనియు, మొగమోటములను, కులగోత్రములను పాటింపక, తగిన ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనవలసిన ధర్మము తమపైయున్నదనియు, మొదలగు సంగతులను గురించి చెప్పిరి.

అధ్యక్షులు తన అధ్యక్షోపన్యాసమందు రైతులెన్నుకొను ప్రతినిధులు తాము ఏపార్టీకి చెందకుండ స్వతంత్రులుగా వున్నందువల్ల ఏపని చేయజాలరనియు, దేశములో నుండు అన్ని పార్టీలలో కాంగ్రెసు పార్టీ వక్కటియే స్వార్థరహితమైన పార్టీ యగుటవలన, ఆపార్టీకి సంబంధించిన వారినే రైతులు తమ ప్రతినిధులుగా శాసన సభలకు పంపుకొనిన యెడల, తమ కష్టములు నివారించుకొనగలరనియు, రైతులు ముఖ్యముగ రైతుసంఘములు ప్రతి గ్రామమందు స్థాపించుకొని, వారి కష్టములను, నివారించుకొన ప్రయత్నించవలయుననియు దీర్ఘోపన్యాసము గావించిరి.

అనేక ముఖ్య తీర్మానములు గావించబడెను. ఈసంవత్సరం 100కి 25 వంతున రెమిషన్ యివ్వవలసినదిగా ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచున్నారని తీర్మానించబడెను.

స్వకీయ విలేకరి.

ఇందుకూరుపేట ఫిర్కా యానాదులసభ

13 తేది పై ఫిర్కా యానాదులు నెల్లూరు తాలూకా మైపాడు గ్రామమున శ్రీయుత వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైరి. ఇందుకూరుపేట ఫిర్కా యానాదిసంఘమును స్థాపించవలసినట్లు తీర్మానించబడెను. త్వరలో జిల్లా యానాదుల సంఘము, మహాసభ జరుపబడునటుల తెలియుచున్నది.

గుంటూరు జిల్లా రయితు సంఘము.

గుంటూరుజిల్లా రైతుసంఘ నూతన కార్యనిర్వాహక వర్గము తే 15 ది నిడుబ్రోలులో శ్రీరామనీడు విద్యాలయమందు శ్రీయుత పాటిబండ్ల సీతారామయ్య చౌదరిగారధ్యక్షత క్రింద జరిగెను. "రైతుల హక్కుల సంరక్షణకై తీవ్రముగా పాటుపడుచున్న జమీన్ రైతు పత్రికయొక్క రైతు సేవను యీ సంఘమువారు ప్రశంసించుచు, జిల్లాలోని రైతులెల్లరు ఆపత్రికకు, సహాయపడ ప్రార్థించుచున్నారని" యొక తీర్మానము గావించబడెను. ఇంతవరకు రైతు సంఘాలులేని గ్రామాలలో వెంటనే సంఘములు స్థాపించి, రైతుల హక్కుల సంరక్షణకై పాటుపడు టవసరమని యీ సంఘమువారు జిల్లా రైతులను హెచ్చరించుచున్నారని మరొక తీర్మానము కలదు.

జాయంటు పార్లమెంటరీ కమిటీ రిపోర్టును యీ సంఘమువారు నిరసించిరి.

రాయలసీమ కఱవు నివారణదినపు యేర్పాట్లు చేయుటకును, సహాయనిధి వసూలు చేయుటకును ఉపసంఘము ఎన్నుకొనబడెను.

శిస్తు తగ్గుదల విషయములో ప్రభుత్వమువారు చేసిన ప్రకటన అసంతృప్తికరమనియు, అధమము మూడవవంతువరకైన శిస్తును తగ్గించవలసినదనియు, అట్టి తగ్గుదలకై సర్వవిధముల పోరాడి ప్రభుత్వము అట్టి తగ్గుదలకు అంగీకరించనిచో ల్యాండు రెవిన్యూ గ్రాంటును కౌన్సిలులో త్రోసివేసెదమని ముందుగానే ప్రచురపరచి, పిమ్మట త్రోసివేయు కౌన్సిలు సభ్యులే రైతుల విశ్వాసమునకు పాత్రులు కాగలరని యీసంఘమువారు శాసన సభ్యులను హెచ్చరించుచున్నారని తీర్మానింపబడెను.

అనేక యితర తీర్మానములు ఆమోదింపబడెను.

నెల్లూరుమండల యువజన మహాసభ.

20 తేది మధ్యాహ్నం నెల్లూరు మండల యువజన మహాసభ శ్రీయుత యనమండ్రి సంజీవయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు ఆఫీసులో జరిగెను. నూతన కార్యనిర్వాహక వర్గమునకు శ్రీయుత బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారధ్యక్షులుగను, యనమండ్రి సంజీవయ్యగారుపాధ్యక్షులుగ వరింపబడిరి. అనేకతీర్మానములు గావింపబడెను.

రెడ్డి వుబ్బసనివారిణి.

1/4 ఔన్సు రెట్టింపు బలముచేర్చి సేవించిన ఉబ్బస దగ్గును తక్షణమే హరించి ప్రాణమునకు సుఖమును, మనస్సునకు ఆనందమును, దేహమునకు ఆరోగ్యమును కలిగించును.

1/2 పౌను రు 2-4-0

1/4 పౌను రు 1-4-0

జి. మొసకల రెడ్డి
ప్రొప్రైటరు.

శ్రీ చె. అ. రెడ్డి ఫార్మస్యూటికల్ వర్క్సు, పొద్దుటూరు.

నెల్లూరుజిల్లా తృతీయ శాలివాహన (కుమ్మరుల) మహాసభ.

మార్చినెల 3 తేది మహాశివరాత్రి పర్వదినమున పైమహాసభ నెల్లూరు మూలాపేటలో వేంచేసియుండు శ్రీ నీలకంఠేశ్వర దేవాలయమునందు జరుగును. మద్రాసు నుంచి కులాలసంఘ కార్యదర్శి డబ్ల్యు కె. వడియార్ బి. ఎ., బి. యల్., గారున్ను, యస్. సత్యానంద పిళ్లె బి. ఎ. బి. యల్. గారున్ను, ఎడ్యుకేషనల్ ఆఫీసరు, మద్రాసు కార్పొరేషను మెంబరున్ను, వి. రామానుజులు శెట్టి, బి. ఎ. ఎల్. టి. గారున్ను, యం పెరి. వీర అలగలస్వామి వేలాయర్, ఎడిటర్ "కులాలమిత్ర" నిర్వాహకుడున్ను, పి. రామదాసు శెట్టియార్ డిప్యూటీకలెక్టరున్ను, పి. లక్ష్మణ దాసు శెట్టియార్, మద్రాసు పోలీసు సర్కిలు ఇనస్పెక్టరుగారున్ను, పి. వరదరాజన్, బి. ఎ. గారున్ను పి. యస్. అళగన్ శెట్టియార్, ఎం, యల్. సి. వడ్లపూడి వెంగలరాయిశెట్టి, డా॥ పి. రంగయ్యశెట్టిగార్లున్ను వచ్చెదరు.

మహాసభకు జిల్లాయందలి శాలివాహనులందరును విచ్చేసి సభ జయప్రదముగా నిర్వహించుటకు తోడ్పడవలయునని ప్రార్థించుచున్నాము.

కనుపర్తి వెంకటసుబ్బయ్యశెట్టి,
కార్యదర్శి.

కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారభ్యర్థిత్వము.

చిత్తూరు తరపున మద్రాసు శాసన సభ్యులగు బి. మునుస్వామినాయుడుగారు కీర్తిశేషులగుట వలన, ఆస్థానమునకు శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగా నిలబెట్టబడిరి.

* * *

నాగపూరు బై-ఎలెక్షను

అభయంకరుగారి మరణమువలన ఖాళీపడిన అసెంబ్లీ స్థానమునకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు ఖేరగారు పోటీలేకనే ఎన్నుకొనబడిరి.

* * *

దివి తాలూకా జమీన్ రైతు సంఘము.

దివి తాలూకా జమీన్ రైతు సంఘ కార్యనిర్వాహక వర్గసమావేశము 23-వ తేది ఘంటశాల గ్రామంలో జరుగును.

* * *

భారత భూస్వాములసభ.

పార్లమెంటరీ నివేదికపైని తమ యభిప్రాయమును తెలుపుటకు దేశమునందలి జమీందారులును భూస్వాములును ఫిబ్రవరినెలలో ఢిల్లీలో సమావేశమగుదురు.

* * *

బంగారు ఎగుమతి.

తే 22వ దితో ముగిసిన వారములో రు 70,16807 ల విలువగల బంగారు కడ్డీలు బొంబాయినుండి ఎగుమతి చేయబడినవి.

* * *

బియ్యము దిగుమతి.

22 తేది మద్రాసు హార్బరునందు 600 టన్నుల విదేశీ బియ్యము దిగుమతి అయెను.

* * *

వ్యవసాయ ఋణస్థులకు సహాయము.

మ॥ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు యిట్లు ప్రకటించిరి:—1342 ఫసలీలో అప్పులకై డిక్రీ కనుసరించి పంట వేలం వేయబడనున్న రైతు, ఋణభూముల తిరిగి యిమ్ముకొనుటకును, కుటుంబ పోషణకును, 1935 మార్చి 31 వ తేదీ వరకు వాయిదాయియ్యబడును. మూడవవంతు కోర్టు డిక్రీ ప్రకారం వేలముచేయుటకు మినహాయింపబడును.

బొబ్బిలి ఎస్టేటు.

కోమిరి గ్రామ రైతుల బాధలు.

కోమిరి గ్రామ వాస్తవ్యులగు పాడి అన్నయ్య, చిన్నోడు, అప్పలస్వామి, సంగమయ్య, మారయ్య అనువారు అయిదుగురు అన్నదమ్ములు. వీరు లోగడ సంస్థానంవారికి సుమారు నాలుగు వందలు రూపాయిలు చెల్లించే రైతులు. భూములు సంస్థానం శిస్తులకు పాడించి పోగా యిప్పటికి పాతికేనమైన నూరు రూపాయీల పట్టా గలిగిన రైతులు. ఈపాలములోవారు చెరుకువేసుకొని, గానుగు ఆడుటకు పశువులు లేక పోవుట చేతను, గ్రామములో పశువులు దొరకకపోవుటచే స్వయం సహాయమని యిద్దరు గానుగ త్రిప్పుట ఒకరు గానుగలో చెరకులను పెట్టుట, యిద్దరు చెరకులను సీయుటచేసి సుమారు యిరువది మనుగుల బెల్లం వండిరి. అతికొందరు కనికర హృదయులుచూచి వారి కష్టమును నివారించుటకు పశువులను పంపి సహాయపడిరి. మహాపాపములు చేసినవారిని యమదూతలు గానుగలను త్రిప్పించుదు రింకా అనేకమైన దండనలనుచేయుదు రని చెప్పగా వినియుంటిమిగాని వాస్తవముగా కలికాలములో మనుష్యులు చెరుకుగానుగలను త్రిప్పుట కటస్థించినది. ఇదియును గాక నిమ్మతోట్లవాడలో యెగ్గంకి బుచ్చన్న అనేరైతు ఉడిచిన సర్తిక వ్యవసాయము పాట్టులో నుండగా సంస్థానం ఆఫీసర్లను పండిన తరువాతను కోసుకొనండి అనిరైతు ఎన్ని విధములు బ్రతిమాలినను వినక, కోయించి, బురదలో తొక్కించివేసిరి. ఊర్పుటకు సిద్ధముగానున్న వరి ఆకును కూడా వట్టించివేసిరి. ఇటువంటి ఘోరములు ఏలోకములోను వినికని యుండము గాని శ్రీ బొబ్బిలి సంస్థానములో జరుగుట తరచు. పరమేశ్వరుడు ముందేమి చేయనున్నాడో తెలియదు.

కవిటి రైతు.

డా॥ మల్లయ్యగారి విజయం

శ్రీయుత స్వామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు అసెంబ్లీ సభ్యులుగ ఎన్నుకొన బడుటచేత, ఖాళీపడిన మద్రాసు శాసనసభా స్థానమునకు 18 తేదిన మద్రాసునందు ఎన్నికలుజరిగి, కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు డాక్టరు బి. యస్. మల్లయ్యగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

సింహపురి వ్యాయామ మండలి, నెల్లూరు

వ్యాయామ విధాన సూర్య నమస్కారములు.

తే 1-2-35 ది నుండి రెండవ జట్టు ప్రారంభము.

మావ్యాయామ మండలియందు (28-12-1934) నుండి బ్రా॥శ్రీ॥ ఉడాలి సీతారామ శాస్త్రులువారిచేత సమంత్రక వ్యాయామ విధాన సూర్య నమస్కారములు మొదటి జట్టునకు నేర్పబడుచున్నవి. ప్రతిదినము సాయంకాలము 5 నుండి 6 గంటల వరకు నేర్పబడును. యీ సమయమున నే శ్రీ శాస్త్రులవారి వద్దనుండి మా మండలిలో వలయువారు వివరములు కనుగొనవచ్చును.

రెండవజట్టు తే 1-2-35 ది నుండి మండలి సభ్యులుగాని ఇతర విద్యార్థులకుగూడా, 20 మందికి మించక సైకాలమున నే ఉచితముగా నేర్పించబడును. యీజట్టు సుమారు 40 దినముల వరకు తయారు చేయబడును. యీవిధానమును చక్కగా సభ్యసించినచో దేశియ వ్యాయామ క్రీడలన్నియును కొరతలాగ లకములుగా నుండ లవు. అవకాశము పోయిన తిరుగ లభ్యపడదని ఎల్లరును గ్రహించుట మంచిది.

పాటూరు సుబ్బరామయ్య,
అధ్యక్షుడు.

వైస్రాయితో విందు పిలుపుకు గాంధి గారు పోజాలకుండుట.

నవ్వాబ్ రాజాఆలీగారు వైస్రాయి దంపతులకు విందుచేయుచు గాంధిగారికిగూడ అహ్వానమునంపిరి. విందుకు రాజాలనందుకు చింతిల్లుచు, వైస్రాయి దంపతులు తన్ను క్షమింపవలెనని గాంధిగారు ప్రత్యుత్తరము పంపిరి.

ఆవిందుకు పిలువబడిన అసెంబ్లీ కాంగ్రెసు సభ్యులును ఆవిందుకు పోలేదు. కాంగ్రెసు పక్షమువారు విందులలో పాల్గొను విషయమును నిర్ణయించు వరకునకు ఇట్టివిందులలో అసెంబ్లీ కాంగ్రెసు సభ్యులు పాల్గొనకుండుటకే నిశ్చయించిరి.

లంకా భావనాచార్యులు కావలెను.

శ్రీమాన్ లంకా భావనాచార్యులు (నెల్లూరు నవాబుపేట) అను ఆయన ఇటీవల చిత్తభ్రమ కలిగియుండి సంచరించు చుండినాడు. ఈయన వస్త్రాలలో ఏదైన రాగిరేకులు వగైరా దొరకొనుచుండును. నెత్తి బట్టవల వెనుకప్రక్క చిన్న జుట్టుండును, వయస్సు 60 సంవత్సరములు మీరియుండును. చాయ నలుపు. ముఖమున దిట్టమైన తెంగల్ నామము రేఖలు చర్మముమీద బాగా తెలియుచుండును. ముందరేట్టి పన్ను విరిగిపోయినది. ఆయనలో ఆయన గొణుగుకొనుచుండును. ఆయనను యేమైన అనిన నిన్ను చస్తేబతికించితిని. అన్నియు ఆయనవే అనును. నామము దొరకిన నామము దిట్టముగా పెట్టియుండును. ఆయన చిత్త చాంచల్యములో విశేషముగా దేవాలయములలో నుండుట ఎక్కువవాడుక. ఎవరైనను పలుకరించిన తనభార్య తన పుత్రుడు రామానుజాచార్యులు, తన మేనల్లుడు కాండూరు నరశింహాచార్యులు (మునిసిపల్ కౌన్సిలరు) అందరికిని చెప్పును. ఈ ప్రయత్నముచేత నే యీయనను గుర్తింపవచ్చును. ఈయనకు రైలులో ప్రయాణము చేయవలెనని యుండెను. అట్లే ఎక్కడికో రైలులో ఎక్కి పోయినాడు. చిత్తభ్రమవలన తిరిగివచ్చుటకు తెలియలేదు. ఇప్పటికి సుమారు 1½ సంవత్సరమైనది. బంధువులు చాలా చింతిల్లుచున్నారు. కావున ఎవ్వరైనను వారివారి ఊళ్ళలో ఇట్టి వ్యక్తి అగపడు చున్నాడాయని చూచి, పై చెప్పిన గుర్తులను, ఆయన సంసారము కుమారుడు మేనల్లుడు వారంతా నెల్లూరులో వున్నారనుట గ్రహించి, వారిని ఎట్లైనను నెల్లూరు చేర్చినను లేక వారెక్కడ నుండునది. ఈక్రిందివిలాసమునకు తెలిపినను వెంట నేవచ్చి పిలుచుకొని వత్తుము ఈపుణ్యమును ఏ మహనీయు లయినను కట్టుకొనవలయునని ప్రార్థన.

కాండూరు నరసింహాచార్యులు,
మునిసిపల్ కౌన్సిలరు.
నవాబుపేట, నెల్లూరు.

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా

ఇండస్ట్రియల్ అండ్ జనరల్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

8, శంబుదాసువీధి, మదరాసు.

1933 అభివృద్ధి దశ.

నూతన వ్యాపారము రూ 17 లక్షలు.
చెల్లించిన క్లెయిములు ,, 2 లక్షలు.
సంవత్సరాదాయము ,, 2½ లక్షలు.

" కంపెనీ నిర్వహణ చాక చక్యమునకు
కంపెనీ వారిని ప్రశంసించక తప్పదు.
ప్రస్తుతపు పాలసీదారులు రాబోవు
పాలసీదారులు కంపెనీ పరిస్థితులను
గర్వించవలసిన అవకాశము కలదు "
అని ఆక్చ్యుయరీ కె. బి. మాధవగారు
ప్రశంసించి యున్నారు.

ధారాళమైన కమీషను వేతనముపై పలుకుబడిగల
ఏజంట్లు కావలెను.

యమ్. యస్. ఆర్. ఎ. గుప్త,
మేనేజింగు ఏజంటు.

డాక్టరు యం. కె. కోరాగారి

దంత చికిత్సాలయము,
ట్రంకు రోడ్డు, నెల్లూరు.

ఆహారమును బాగుగా నములుడు! జీర్ణశక్తిని పెంపొందించు కొనుడు! ఆరోగ్యమును పొందుము! చెడిన, పూడిన దంతములను పూర్తిగాగాని, విడివిడిగా ఒక్కొక్కటిగాగాని కట్టించుకొని, సౌందర్యమును పొందుము. యువకులుగండు!

సౌందర్యమే సౌఖ్యము.

దంతముల సెట్టు గ్యారంటీ ఉపయోగము.

దంతములకు, చిగుళ్లకు సంబంధించిన అన్ని వ్యాధులలో మాసలహాగైకొని చికిత్స పొందుము. ఛార్జీలు సులభము. అందరకు అందుబాటుగా నుండును.

లకోటా ప్రశ్నలు:- సీల్డ కవరు

లోని 5 ప్రశ్నలకు ఫలితములు దేవీమహిమచే వ్రాసి పంపుటకు రు. 1-5-0. సం॥ర ఫలితం వెలలవాక్కి రు. 1-8-0.

శ్రీ సరస్వతీ జ్యోతిషాలయం, కాకినాడ.

కలరా

భీతినొందకుడు!   భీతినొందకుడు!

మాయొక్క "విషూచీ విధ్వంసినీ, కర్పూరసారము" అను నీ రెండు ఔషధములను కలరా తగిలిన వెంటనే వాడినచో ఒకటి రెండు మోతాదులతోనే వాంతి భేదులను నిలిపి ప్రాణాపాయమునుండి కాపాడును.

ప్రాణరక్షణకై ప్రతి యింటియందొక సెట్టు నుంచుడు.

నేత్ర రోగములకై మీరు భయపడనేల?

విశ్వనాథం సుబ్బరామ వైద్యగారిచే కంటి కలకలు, పొగలు, పుక్కిలు, మరదలు, దుర్మాంసములు, రేచీకటి, మొదలగు కంటి వ్యాధులను, అంజన, తర్పణ, ఆశ్చ్యోతన, సేచన, నస్య, శిరోవస్తి, క్షారపాక, చికిత్సా విధానములచే త్వరగా కుదుర్చుకొనుడు.

ప్రతి ఉదయము 8 గంటలకు బ్రాంచి వైద్యశాలవద్ద వైద్యగారి సలహా పొందుడు.

విశ్వనాథం సుబ్బరామయ్యగారి

పర్యవేక్షణ క్రింద శాస్త్రీయముగా తయారైన ఆయుర్వేద ఔషధములు చవకైన వెలలకు మావద్ద లభించును.

వంటు ఔషధములు	అంజనములు
స్త్రీల ఔషధములు	లేహ్యములు
ఆసవారిష్టములు	భస్మములు
క్వాథచూర్ణములు	తైలములు

విశ్వనాథ ఆయుర్వేద వైద్యశాల

హెడ్డాఫీసు   బ్రాంచి
పో పూ కు   ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

గౌసియాధాతుపుష్టి మాత్రలు

బలవర్ధ ఔషధములలో మిక్కిలి శ్రేష్టమైనది. అనేకము వీర్యములగు మూలికలచేత ను, లోహములచేతను ప్రశస్తములైన ఓషధికలచేతను తయారుచేయబడిన ఔషధరాజము. ఇయ్యది రక్తమును వృద్ధిపరచి నరములకు పటుత్వము నిచ్చును. రతియందు శీఘ్రస్కలనమును మాన్పును. పలుచబడిన ఇంద్రియ మును గట్టిపరచుటలో దీనికి సాటియైనది మరియొకటిలేదు. ధాతుపుష్టి కలి గించును. దీనిని సేవించిన పురుషులకు ఆనందమును స్త్రీలకు ప్రీతియును కలుగును. వీర్యస్తంభనమునుకోరు పురుషులు ఉదయము సాయంత్రము భోజనమునకు ముందు ఒక్కొక్క మాత్రను సేవించిన యెడల చెప్పినంతపని చేయును.

6 మాత్రలుగల సీసా 1—4—0.

సయ్యద్ గౌస్ మొహియ్యద్దీన్ ఖాదర్,

యూనాని మెడికల్ హాలు, నెల్లూరు.

పండిత డి. గోపాలాచార్యులువారి

జీవామృతము

ప్రస్తుత కాలములో అలసటచే ఆరోగ్యము చెడి, కృశించి, పటు త్వముతప్పి, నరముల దుర్బలత్వముచేతను, శిరోభారము, పిత్తవికార ముచే బాధపడుచున్నారు. ఈవ్యాధులు శరీరమునందు నాటుకొను టకు ముందే వాటినిపారద్రోలవలెను. దీనికి జీవామృతము మొక్కటే శరణ్యము. అది అతి త్వరితముగ రక్తమును వృద్ధిచేసి, నరములను బలపరచి, నష్టమయిన జవసత్వములను కలుగజేసి, నూతనశక్తి, ఉల్లాసము కల్గించి, సంపూర్ణారోగ్యవంతులుగ చేయును.

ప్రతిషాపులో దొరకును: పెద్దసీసా రు 3—4—0.

చిన్న సీసా రు 1—12—0.

తయారు చేయువారు: **ఆయుర్వేదాశ్రమము**

పోస్టుబాక్సు నెం 287, మద్రాసు

గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డి

బంగారు వెండినగల వ్యాపారం,

స్థాపితము (1918.)

చిన్నబజారు నెల్లూరు.

బంగారు వెండి నగలు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి. కావలసిన ఆర్డరు ప్రకారం తయారుచేసి యివ్వబడును. విలువగల కెంపులతో నగలు తయారుచేసి యివ్వబడును.

స్టౌ బీడి

ఒకసారి త్రాగి పొగాకుయొక్క సువాసన గమనించుడు.

నేషనల్ యిండియన్ లైఫ్ యిన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

బోనస్ సంవత్సరము 1934.

నేషనల్ యిండియన్ ఆవగా క్లెయిములను త్వరగా పరిష్కరించుటకు యని తాత్పర్యము.

మద్రాసు గవర్నమెంటు యొక్క చీఫ్ మినిష్టరుగారైన (డాక్టర్ సుబ్బరాయన్, ఎం.ఎల్.సి.) గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు చూడుడు.

"నా కుమారునికి 21 సంవత్సరముల వయస్సు వచ్చుసరికి భీమామొత్తము నిచ్చు షరతుతో ఒక పాలసీ తీసుకొంటిని. ది నేషనల్ ఇండియన్ యిన్సూరెన్సు కంపెనీవారు సదరు క్లెయిము అతిశీఘ్రముగా చెల్లి చిరి. కంపెనీ చాల సుస్థిరముగా నున్నదని ధృడపరచుటకు చాల సంతోషముగా నున్నది. ఇండియన్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీకి సర్వవిధ ముల భారతీయ ప్రజలు ప్రోత్సాహ మొసంగవలెను. మార్టిన్ అండ్ కంపెనీవారు, యీ కంపెనీకి మేనేజింగు ఏజంట్లుగా నుండు టయే కంపెనీ సుస్థిరముగా నున్నదనుటకు ప్రబల నిదర్శనము. ఎందు వల్లననగా, సర్ రాజేంద్రనాధ ముఖర్జీగారు, భారత వర్తక ప్రముఖు లలో అగ్రగణ్యులు. పెట్టుబడి దారులకు వీరి తోడ్పాటు నిస్సంశ యమయిన సూచిగా నుండగలదు.

(సం) పి. సుబ్బరాయన్, జమీందార్ ఆఫ్ కుమారమంగలం

సరసమైన షరతులపై ప్రాతినిధ్యములేని తావులందు ఆర్గనైజర్లు, ఏజంట్లు కావలెను.

వివరములకు:—

మల్లవరపు రామారావు,
ఆర్గనైజింగు యిన్స్పెక్టరు,
అత్తిలోట అగ్రహారం, నెల్లూరు.

టి. వి. రాఘవయ్య,
స్వదేశి సంస్థానములతో గూడిన
మద్రాసురాష్ట్రమునకు కార్యదర్శి,
పో. బా. 150., మద్రాసు.

సనాతన ఆయుర్వేద ఫార్మసి, నాయుడుపేట.

(1) గనేరియా మిక్చర్:—5 దినములలో గ్యారంటీగా కుదుర్చును. వెల. 1—0—0

(2) జ్వరకేసరి:—అన్నివిధములైన జ్వరములను నమ్మకముగాపోగొట్టును ,, 1—12—6

(3) గృహసంజీవిని:—పైపూతకు, లోనికి పుచ్చుకొనుటకు పనికి వచ్చును. అనేకవ్యాధుల నివారించును. ,, 0—10—0

(4) నైట్ పిల్స్:—సుఖవిరోచనకారి. మలబద్ధకమును పోగొట్టును. ,, 0—2—6

(5) గోరోచన మాత్రలు:—బిడ్డలకువచ్చు అన్నిజబ్బులకు వాడ తగినసంజీవిని ప్యాకెటు ,, 0—2—6

పోస్టేజి ప్రత్యేకము:—వాడవలసిన విధానము మందుతో పంపబడును.

ఏజంట్లు కావలెను. మంచికమీషన్ యివ్వబడును.

ఆర్. ముద్దుకృష్ణయ్య, ఆయుర్వేద డాక్టరు,

నాయుడుపేట, నెల్లూరు జిల్లా.

డాక్టరు యం. రామయ్యగారి

శ్వాయుధు సంజీవి.

గంజు (డ్రాప్సి), తిమ్మెరలు (బెరిబెరి), చచ్చు (పెరలటిక్ పవర్‌మన్సు) వ్యాధులు, హస్తపాదాది అంగములుగాని, ఉదర హృదయ, మూత్రపిండాది, మర్మ స్థానాశ్రితమై, అనేక ఉపద్రవ సహితమైనను, పురాతనమైనను, కఠినమైనను 5 మోతాదులకే గుణమునిచ్చును. ప్రథమ మోతాదు సేవించిన దాదిఫలము మూత్రబద్ధ ముల మాన్పి, మూత్రస్వేదము లధికపరచి ఆయాసము, హృత్కంపన శోషము హృదయ వేదనలు అతిశీఘ్రముగ తొలగించి, అన్నహితము, జీర్ణశక్తిని, నిద్రను అధిక పరచి, దేహసామర్థ్యమును, మంచిరక్తమును వృద్ధిపరచి ఒకవారము రోజులకే, గంజు, తిమ్మెరలును, మంత్రమువలె తగ్గించును. 4 వారములలో పూర్ణారోగ్యమును చేకూర్చును.

జ్ఞాపిక. గారెలయందు, పాలయందు, గోంగూరయందు వలె తాత్కాలి లికముగా తగ్గి మరల వచ్చునటువంటిదిగాదు.

క్రయము:— 1 వారం ఔషధం రూ 3—4—0

4 వారముల ,, ,, 12—0—0

పలయువారు:... డాక్టరు యం. కృష్ణయ్య,

భారత ఆయుర్వేద ఫార్మసి,

నవాబుపేట, నెల్లూరు.

సంపాదకుడు, ముద్రాపకుడు, ప్రకాశకుడు, నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు. జమీన్ రైతు ప్రెస్, గాంధిపేట, నెల్లూరు.